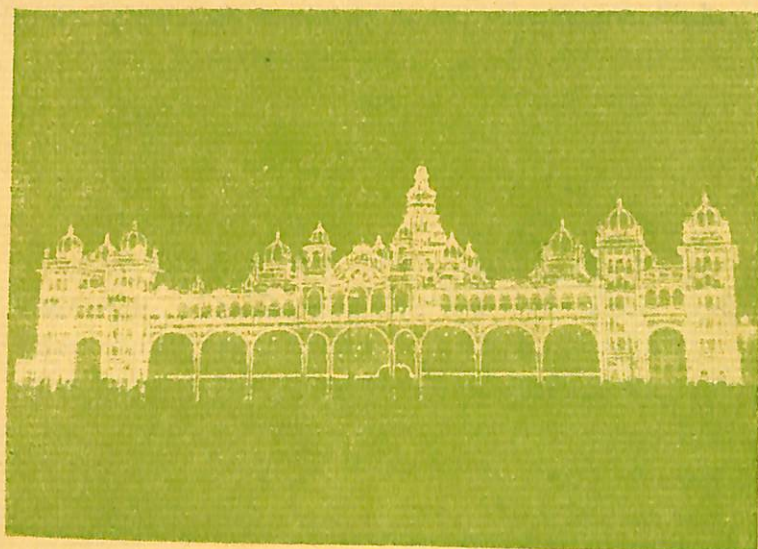

ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ

ವಿಶ್ವ ಕನ್ನಡ ಮೇಳದಲ್ಲಿ ಗತ ವೈಭವದ ಸ್ಮರಣೆ ತರುವ
ಕನ್ನಡ ರಾಜ ರಾಜೇಶ್ವರಿಯ ಅರಮನೆ.

ಡಿಸೆಂಬರ್, 1982

‘ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ’ ಜರಾಯುವಾಗಲೆಂದು ಹರಸಿ ಹಾರೈಸಿರುವ ಅಜೀವನದ ಸ್ಮರ ಬಳಗಕ್ಕೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು

961 ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಜಿ. ಜಯಕುಮಾರ್, ನಾಗತಿಬೇಳಗಲು ಭದ್ರಾವತಿ ತಾ	966 ಶ್ರೀ ಡಿ. ಟಿ. ವಿಶ್ವರಾಜ್ ದೊಡ್ಡಗುಣಿ, ಗುಬ್ಬಿ ತಾ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ.
962 ಶ್ರೀ ಬಿ. ನಂಜುಯ್ಯ-ಮುರ್ದೇಂಟ್ ಹುನಸಮಾರನಹಳ್ಳಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ.	967 ಶ್ರೀ ಕೆ. ಚಂದ್ರಶೇಖರಸ್ವಾಮಿ ಅಂಡ್ ಸನ್ಸ್, ಮುರ್ದೇಂಟ್, ನರಸರಾಜ ಪೇಟೆ, ದಾವಣಗೆರೆ
968 ಶ್ರೀಮತಿ ವಸಂತ ಶಿವಮೂರ್ತಿ ಜೆ. ಎಲ್. ಬಿ. ರಸ್ತೆ, ಮೈಸೂರು-4	968 ಶ್ರೀ ಎನ್.ಪಿ. ಶಿವರುದ್ರಸ್ವಾಮಿ S/o ಎನ್. ಪಿ. ಪುಟ್ಟಣ್ಣಯ್ಯ ಕ್ಲಾಕ್ ಮುರ್ದೇಂಟ್, ಬಿಡದಿ, ರಾಮನಗರ ತಾ ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿ
964 ಶ್ರೀ ಎನ್. ರಾಜಶೇಖರಯ್ಯ ಹೊಸಕೇರಹಳ್ಳಿ, ಬನಶಂಕರಿ ಸ್ಟೇಜ್ ಬೆಂಗಳೂರು-85	969 ಶ್ರೀ ಎನ್. ಪುಟ್ಟರಾಜು ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ್, ಶ್ರೀ ನೆಂಕಟೇಶ್ವರ ನಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆ, ದೇವನಹಳ್ಳಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ.
965 ಎಡ್ವಾನ್ ಶ್ರೀ ಮಹದೇವಯ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ ಪ್ರೌಢ ಶಾಲೆ, ಹಾಸನ.	970 ಶ್ರೀ ಎಂ. ಶಿವಣ್ಣ, ಶಿಕ್ಷಕರು, ಉಡುಕುಂಟೆ, ಮಾಗಡಿ ತಾ ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ. (ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ)

ಸಿದ್ಧಗಂಗಾದ ಮುನ್ನಡೆ

1965 ಪುಣ್ಯ ಸಂಕ್ರಮಣದಂದು ಶ್ರೀ ಮಾ ಸಿ ಕ ವಾ ಗಿ ಜನ್ಮತಳೆದ
‘ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ’ ಮಾಸಿಕವಾಗಿ 1975 ಪುಣ್ಯ ಸಂಕ್ರಮಣದಂದು ಪರಿವರ್ತನೆ
ಗೊಂಡಿತು. ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಪ್ರಧಾನ
ವಾದ ‘ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ’ ಓದುಗರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮತ್ತು ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಉತ್ತಮ
ಪತ್ರಿಕೆಯಾಗಿ ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ಹರ್ಷದಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಈ ಶುಭ
ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ವಾಚಕರಿಗೆ, ಲೇಖಕರ ಬಳಗಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಜಾರ್ಜಿರಾತುದಾರರಿಗೆ
ಆನಂತ ವಂದನೆಗಳು.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ ಕ್ಷೇತ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷ ಡಾ|| ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶಿವಕುಮಾರ ಮಹಾ
ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಧರ್ಮಸಂದೇಶ ಹೊತ್ತ ‘ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ’ ಇಂದು ನಾಡಿನಾದ್ಯಂತ
ಅಧಿಕ ಪ್ರಸಾರ ಹೊಂದಿದೆ. ‘ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ’ ಪ್ರಸಾರದ ಬಗೆಗೆ ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಭಕ್ತ
ಮಹಾಶಯರು, ಸಮಾಜ ಬಾಂಧವರು, ಅಭಿಮಾನಿಗಳ ಮತ್ತು ಹಿಪ್ಪೆಸಿಗಳ ಬಳಗ
ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತ ಅನೇಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರತರಾಗಿರುವ ಸಹಸ್ರ ಸಹಸ್ರ
ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಹಳೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇವರೆಲ್ಲರ ಪರಿಶ್ರಮದ
ಫಲವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಓದುಗರ ಮತ್ತು ಆಜೀವ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ಪ್ರತಿ
ವರ್ಷವೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಧರ್ಮಾಭಿಮಾನ ಅಳಿದು ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಇಂದಿನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ‘ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ’
ದ ಧರ್ಮ ಪ್ರಸಾರ ಇನ್ನೂ ಅಧಿಕವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾಡಿ
ನಾದ್ಯಂತ ಇರುವ ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಭಕ್ತವೃಂದ ಮತ್ತು ಅಭಿಮಾನಿಗಳು ಸಹಕಾರ
ನೀಡಬೇಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ವಿನಂತಿ.

ಈ ಕೆಳಗೆ ಸೂಚಿಸಿರುವ ಮಹನೀಯರುಗಳು ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು
ಮುಂದೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಮತ್ತು ಆಜೀವ ಸದಸ್ಯರುಗಳನ್ನು ಪೂಡಿಕೊಡುತ್ತಿರುವುದು
ಶ್ಲಾಘನೀಯವಾಗಿದೆ. ‘ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ’ ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಪ್ರಸಾರ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ

ತುಂಬು ಹೃದಯದ ಸಹಕಾರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪರವಾಗಿ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾದ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಯಥಾರೀತಿ ತಮ್ಮ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಸಹಕಾರವನ್ನು 'ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ'ದ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕೆ ನೀಡಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಸ್. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ, ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿಪುರ, ಮೈಸೂರು-12

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಾಗೇಶಪ್ಪ, ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ್, ಗೌ|| ಪಾಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್, ಬಿಜಾಪುರ.

ಮೆ|| ಸೆಂಟ್ರಲ್ ನ್ಯೂಸ್ ಏಜನ್ಸಿ, ನ್ಯೂಡೆಲ್ಲಿ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬಿ. ಶಂಕರಪ್ಪ, ಶಿಕ್ಷಕರು, ದೇವನಹಳ್ಳಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಪಿ. ಶಿವಶಂಕರ್, ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ್, ಸಂಸ್ಕೃತ ಮಹಾಪಾಠಶಾಲೆ, ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಬಿ. ವಿರೂಪಾಕ್ಷಯ್ಯ, ರಾಜಾಜಿ ನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು-10

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಲಿಂಗಪ್ಪ, ಮರೈಂಟ್, ತುಂಬಸೋಗೆ, ಹೆ|| ಕೋಟೆ ತಾ||, ಮೈಸೂರು ಜಿ||

ಶ್ರೀ ಎ. ಪಿ. ಗಂಗಣ್ಣ, ತುಮಕೂರು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿರೂಪಾಕ್ಷಯ್ಯ, ಜಯನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು-11

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ರೇಣುಕುಮಾರ್, ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು-18.

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜಪ್ಪ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಪುರ, ನೆಲಮಂಗಲ ತಾ||, ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಸಿ. ಬಸವರಾಜು, ಗೌ. ಪ್ರೆಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು-1

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಸೋಮಶೇಖರ್, ಕೆ.ಇ.ಬಿ, ಶಿಂಷಾಪುರ, ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಸ್. ಶಿವಣ್ಣ, ಮರೈಂಟ್, ಎಲಚೇನಹಳ್ಳಿ, ಬೆಂಗಳೂರು-61.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಸ್. ದೇವರಾಜ್, ಶಿಕ್ಷಕರು, ಗೌ|| ಬಾಲಕ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ, ತುಮಕೂರು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಗಿರಿಜಾದೇವಿ ನಂಜುಂಡಪ್ಪ, ಕೆಸ್ತೂರು, ತುಮಕೂರು ತಾ||

ಶ್ರೀ ಎನ್. ವಿ. ರಾಜು, ಭದ್ರಾವತಿ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಪಿ. ಪ್ರಭುದೇವ್, ಸರೈಯರ್, ಮಂಡ್ಯ

ಶ್ರೀ ಅನಂದಪ್ಪ, ಬಿ. ಇ. ಎಂ. ಎಲ್, ಕೆ. ಜಿ. ಎಫ್.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು-3.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಗುರುದೇವಪ್ಪ, ಹಿರೇಬೆಳಗುಲಿ, ಹೆಚ್. ಎನ್. ಪುರ ತಾ|| ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆ.

ಶ್ರೀ ಶಿವಪ್ರಕಾಶ್, ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಬೆಳಗಾಂ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ರಂಗೇಗೌಡ, ಶಿಕ್ಷಕರು, ಹೊನ್ನೆಬಾಗಿ, ಸಿ.ಎನ್.ಹಳ್ಳಿ ತಾ|| ತುಮಕೂರು ಜಿ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್.ಡಿ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪ, ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ಗೌ|| ಜ್ಞಾನಿಯರ್ ಕಾಲೇಜ್,

ಬಾಣವಾರ, ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ.ಬಿ. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ, ಶಿಕ್ಷಕರು, ಸಣ್ಣೇನಹಳ್ಳಿ, ತಿಪಟೂರು ತಾ|| ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ.

ಶ್ರೀ ಈರಯ್ಯ, ಅನುವಾಳು, ಪಾಂಡವಪುರ ತಾ|| ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಸಿ. ನಂಜುಂಡಯ್ಯ, ಕಾಪಾಂಡರ್, ಭಂಡಿಗುಡ್ಡ, ಭದ್ರಾವತಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ, ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಕನಕಪುರ, ಬೆಂ|| ಜಿಲ್ಲೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಮಹದೇವಪ್ಪ, ಆನಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ, ತಿಪಟೂರು ತಾ||, ತುಮಕೂರು ಜಿ||

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಡಿ. ನಂಜುಂಡಪ್ಪ, ಮರೈಂಟ್, ದೇವನಹಳ್ಳಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ಮಲ್ಲಯ್ಯಸ್ವಾಮಿ, ಹಟ್ಟಿಗೋಲ್ಡ್‌ಮೈನ್, ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆ.

ಶ್ರೀ ರೇವಣಸಿದ್ಧಯ್ಯ, ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ಡಿಪೊ, ತುಮಕೂರು.

ಶ್ರೀ ತಿಮ್ಮೇಗೌಡ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಛೇರಿ, ಸಿ.ಎನ್. ಹಳ್ಳಿ, ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ.

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಜಯಚಂದ್ರ ಶೇಖರ ಸ್ವಾಮಿಗಳು, ಕೇದಿಗೆ ಮಠ, ಅರಸೀಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ದೊಡ್ಡವೀರಯ್ಯ, ಕನಕಪುರ, ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎಂ. ಮಲ್ಲಯ್ಯ, ಲೆಕ್ಕ ತನಿಕ್ಕಾಧಿಕಾರಿಗಳು, ಬನ್ನೂರು, ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಜೆ. ಪಾಲಾಕ್ಷಪ್ಪ, ಶಿಕ್ಷಕರು, ಮಲ್ಲಿಗೆಹಳ್ಳಿ, ಹೊನ್ನಾಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯ, ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯ, ಬ್ಯಾಡರಹಳ್ಳಿ, ಬೆಂಗಳೂರು-23.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಿ. ನಂಜುಂಡಯ್ಯ, ಬೆಳ್ಳರಹಳ್ಳಿ, ಸೋಮವಾರ ಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಉತ್ತರ ಕೊಡಗು.

ಶ್ರೀ ಪರಮಶಿವಯ್ಯ, ಶಿಕ್ಷಕರು, ಕರಿಕೆರೆ, ತಿಪಟೂರು ತಾ||, ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಹೆಚ್. ಶಿವಪ್ಪ, ಶಿಕ್ಷಕರು, ಬೇಲೂರು, ಹೊಸನಗರ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ, ಶಿಕ್ಷಕರು, ಮಂಟಪ, ಬನ್ನೇರುಘಟ್ಟ, ಬೆಂಗಳೂರು-76.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಶಿವಕುಮಾರ್, ಕೆ.ಇ.ಬಿ., ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ, ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಆರ್. ಬೈಲಪ್ಪ, ನ್ಯಾಷನಲ್ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ, ಹೊಸೂರು, ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ನಾಗರಾಜಪ್ಪ, ಲೆಕ್ಕಾಧಿಕಾರಿಗಳು, ಕೆ.ಇ.ಬಿ., ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಆರ್. ಮುದ್ದಗಂಗಯ್ಯ, ವಿಜಯನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು-79.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಸವಯ್ಯ, ಸೂಲಿಕೆರೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ಸೌತ್.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಲಿಂಗಪ್ಪ, ಶಿಕ್ಷಕರು, ಕೆಂಬಳು, ತುಮಕೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಆರ್. ರಾಜಶೇಖರಪ್ಪ, ಶಿಕ್ಷಕರು, ಮಹದೇಶ್ವರಬೆಟ್ಟ, ಕೊಳ್ಳಿಗಾಲ ತಾ||, ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಸಿದ್ಧಯ್ಯ, ಶಿಕ್ಷಕರು, ತುಮಕೂರು-3.

ಶ್ರೀ ವೈ. ಎನ್. ಬಸವರಾಜ್, ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಕೆ.ಇ.ಬಿ., ಬಡವನಹಳ್ಳಿ, ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎನ್. ಮಲ್ಲೇಶಯ್ಯ, ಶಿಕ್ಷಕರು, ನಿಡವಂದ, ನೆಲಮಂಗಲ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಶಂಕರಪ್ಪ, ರಿ|| ಸಬ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್, ರಾಜಾಜಿನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು-10.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸೋಮಶೇಖರಯ್ಯ, ವಿಜಯನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು-23.

[illegible]

ಸಿದಗಂಗಾ

ಸಂಪುಟ-೦೮

ಸಂಚಿಕೆ - ೦೨

ಡಿಸೆಂಬರ್, ೧೯೮೨

ಭವಾಂಬೋಧಿನಾನಂ ಸದಾಶುದ್ಧಭಾವಂ
ಶಿವಂ ಶಾಂತನೇಕಂ ಪರಿತ್ರಾತಲೋಕಂ ।
ಶಿವಾನಂದಲಿಂಗಂ ಶಿವಾಷ್ಟೈತಲಿಂಗಂ
ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಲಿಂಗಂ ಭಜೇಸಿದ್ಧಲಿಂಗಂ ॥

★ ★ ★

ಲಿಂಗಕ್ಕೇಂದೆ ನೆನೆವೆ, ಲಿಂಗಕ್ಕೇಂದೆ ಮಾಡುವೆ,
ಲಿಂಗಕ್ಕೇಂದೆ ಕೊಡುವೆ ನಾನಯ್ಯಾ,
ಸಕಲ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಲಿಂಗಕ್ಕೇಂದೆ ಭಾವಿಸುವೆ
ಅಂಗ ಗುಣಗಳನರಿಯೆನಯ್ಯಾ,
ಲಿಂಗಕ್ಕೇಂದೆ ಕಾಮಿಸುವೆನು ನೀಕಾಮಿಯಾಗಿ,
ಇಲ್ಲವಾದರೆ
ಸ್ವಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಗಳಿಸಿದ ಪಿತನ ಧನವ
ಅಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಕೆಡಿಸುವ ಸುತನಂತೆ,
ಶಿವನ ಸೊಮ್ಮು ಶಿವನಿಗೆ ಮಾಡದೆ, ಅನ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದೊಡೆ
ತನ್ನ ಭಕ್ತಿ ತನ್ನ ನೆ ಕೆಡಿಸುವುದು, ಕೂಡಲಸಂಗಮ ದೇವಾ.

—ಬಸವಣ್ಣನವರು

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ

ಲೇಖನದ ಹೆಸರು	ಲೇಖಕರ ಹೆಸರು	ಪುಟ
* ಶ್ರೀವಾಣಿ		5
* ಸಂವಾದಕೀಯ		7
* ನವನೀತ		8
* ಚಿಂತನ		9
* ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ರಹಸ್ಯ	—ಶ್ರೀ ಕುಮಾರ ಸ್ವಾಮಿಗಳು	11
* ಗಗನ ಮಹಲುಗಳು	—ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಎಂ.ಜಿ.ಕೆ. ಮೂರ್ತಿ	19
* ವೀರಶೈವ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ		
	—ಜೆ. ಶಾರದಾರಾಜಶೇಖರ್	23
* ನಾವೆತ್ತ ಸಾಗಿದ್ದೇವೆ!	—ಎಸ್.ಎಸ್. ಭೂಸರಡ್ಡಿ	32
* ಚುಂಬನದ ಪುರಾಣ	—ಪ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿ	34
* ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಶುಭದಿನ	—ಬಿ. ಎಸ್. ವಿರೂಪಾಕ್ಷಪ್ಪ	39
* ಅಬಲರೇ ಬಲಶಾಲಿಗಳಾದಾಗ!	—ಬಿ. ಸುಬ್ರಾಯ ಅಡಿಗ	40
* —ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಲೋಕಪ್ರಿಯತೆ	—ಎನ್. ಎಸ್. ಗದಗಕರ	42

ಹಳೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಘ

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ ಗುರುಕುಲ : : ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲಾ
ಸರ್ವ ಸದಸ್ಯರ ಮಹಾಧಿವೇಶನದ ಆಹ್ವಾನ ಪತ್ರಿಕೆ
ಪ್ರಿಯ ಮಿತ್ರರೇ,

ನಮ್ಮ ಸಂಘದ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಸರ್ವ ಸದಸ್ಯರ ಮಹಾಧಿ
ವೇಶನ ನಮ್ಮ ದಿನಾಂಕ 9-1-1983ನೆಯ ಭಾನುವಾರ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 10-30
ಘಂಟೆಗೆ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ ಪ್ರೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಮಾವೇಷಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ
ಗಳವರ ಅಪ್ಪಣೆಯ ಮೇರೆಗೆ ತೀರ್ಮಾನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು
ಚರ್ಚಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಅಂದು ಗೆಳೆಯರೊಡನೆ ತಪ್ಪದೆ ಆಗಮಿಸಿ
ತಮ್ಮ ಅಮೂಲ್ಯ ಸಲಹೆ ಸಹಕಾರಗಳನ್ನು ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿ
ಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗಿ ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ ಪ್ರೇತ್ರ
ತಾ|| 13-12-82

ತಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸಿ,
ಎಂ. ಎನ್. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ
ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ

ಶ್ರೀವಾಣಿ

ಇಂದು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ನಮ್ಮ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ
ಅನಿವಾರ್ಯ ಎನ್ನುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ.

ಒಂದೂರಿನಲ್ಲಿ ತಂದೆ-ಮಗ ಇಬ್ಬರಿದ್ದರು. ಸುಳ್ಳು ಹೇಳು
ವುದರಲ್ಲಿ ತಂದೆಗಿಂತ ಮಗ; ಮಗನಿಗಿಂತ ತಂದೆ ನಿಸ್ಸೀಮರು.
ಒಮ್ಮೆ ಒಬ್ಬ ಸಾಲ ವಸೂಲಿಗೆ ಬಂದ. “ನಿನ್ನ ತಂದೆ ಎಲ್ಲಿ?”
ಮಗನನ್ನು ಕೇಳಿದ. “ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪ, ಆಕಾಶ ತೂತು ಬಿದ್ದಿತ್ತು;
ಹೊಲಿಗೆ ಹಾಕೋಕೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ” ಮಗ ಹೇಳಿದ. ಸರಿ ಸಾಲ
ಗಾರ ಹೊರಟು ಹೋದ. ತಂದೆ ಒಳಗಡೆಯಿಂದ ಬಂದ; “ಏ
ಮಗನೆ! ಏನು ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಿದೆ?” “ತುತೂ ಬಿದ್ದ ಆಕಾ
ಶಕ್ಕೆ ಹೊಲಿಗೆ ಹಾಕೋಕೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟು
ಕಳುಹಿಸಿದೆ”. ತಂದೆ ರೇಗಿ ಹೋದ, “ನೀನು ನನಗೆ ತಕ್ಕ ಮಗ
ನಲ್ಲ” ಎಂದು ನೀರಿಲ್ಲದ ಬಾವಿಗೆ ತಳ್ಳಿ ಬಿಟ್ಟ. ಮಗ ಹೇಗೋ
ಬಾವಿಯಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆದ್ದು ಬಂದ. “ಬಾವಿಯಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ
ಹೇಗೆ ಎದ್ದು ಬಂದೆ?” “ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತಾ ಇತ್ತು; ಅ ಮಳೆ
ಹನಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಎದ್ದು ಬಂದೆ.” ಮಗನ ಉತ್ತರ ಕೇಳಿ
ತಂದೆಗೆ ಸರನು ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. “ಈಗ ನನಗೆ ತಕ್ಕ
ಮಗ ಎನಿಸಿದೆ” ಎಂದು ಭೇಷಗಿರಿಕೊಟ್ಟ.

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ ಒಂದು ಸುಳ್ಳಿನ ಸಮರ್ಥನೆಗಾಗಿ ಸುಳ್ಳಿನ
ಮಾಲೆಯನ್ನೇ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ಲಾಭ
ವಿಲ್ಲ. ಸರಂತು ಹಾನಿಯೇ ಹೆಚ್ಚು.

<p>“ಸಿದ್ಧ ಗಂಗಾ” ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆ</p> <p>ಪ್ರಕಾಶಕರು ಹೆಚ್.ಬಿ. ಗಂಗಾಧರಯ್ಯ ಹಳೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಘದ ಪರವಾಗಿ</p>	<p>ಲೇಖಕರಲ್ಲಿ ಮನವಿ</p> <p>“ಸಿದ್ಧ ಗಂಗಾ” ನಾಡಿನ ಜನತೆಗೆ ಜ್ಞಾನ ದಾಸೋಹ ವಿತರಣೆಯ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ನಾಡಿನ ಗಣ್ಯ ಲೇಖಕರಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕಥೆ, ಕವನ, ಕಲೆ, ವಿಜ್ಞಾನ, ಶಿಕ್ಷಣ, ರಾಜ ನೀತಿ, ಧರ್ಮ, ದರ್ಶನ, ಇತಿಹಾಸ ವೈಚಾರಿಕ, ಚಿಂತನ, ಸಗೌರವ, ಹರಟೆ ಮುಂತಾದ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಸದಾ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತದೆ. ಲೇಖನಗಳು ಪುಲಾ ಸ್ವೇಪಾ ಸೈಜಿನ ಕಾಗದದ ಒಂದೇ ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬರೆದಿರಬೇಕು. ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಅಂಚೆಚೀಟಿಯನ್ನು ಲಗತ್ತಿಸಿರಬೇಕು. ಲೇಖನಗಳು ಆ ಕ ಸ್ಮಾ ತ್ ಕಳೆದು ಹೋದರೆ ಸಂಪಾದಕರು ಹೊಣೆಗಾರರಲ್ಲ. ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಧಿಕಾರ ಸಂಪಾದಕರಿಗಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಅನುವಾದ, ರೂಪಾಂತರ ಲೇಖನಗಳಿಗೆ ಮೂಲ ಕೃತಿಕಾರರ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದಿರಬೇಕು. ಸ್ವೀಕೃತ ಲೇಖನದ ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ “ಸಿದ್ಧ ಗಂಗಾ” ಅಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ನಿಗದಿ ಪಡಿಸಿರುವ ಸಂಭಾವನೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲಾಗುವುದು. ಸ್ಥಿರ ಶೀರ್ಷಿಕೆ ಪಡೆಯಲಿಚ್ಛಿಸುವ ಬರಹಗಾರರಿಗೆ ಅದೃಶ ಕೊಡಲಾಗುವುದು.</p>
<p>ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಲಿ</p> <p>ಪಂ ಚನ್ನಪ್ಪ ಎರೇಸೀಮೆ ಪಿ. ಎನ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯ ಬಸವರಾಜು ಎಂ. ರೇಣುಕಾರಾಧ್ಯ</p> <p>ಮುದ್ರಕರು ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿ ಮುದ್ರಣಾಲಯ</p> <p>ಪ್ರಕಟಣೆಯ ಸ್ಥಳ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ ಕ್ಷೇತ್ರ</p>	<p>“ಸಂಪಾದಕರು”</p> <p>“ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ” ಕನ್ನಡ ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ ಕ್ಷೇತ್ರ-572104 ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ. ಇವರಿಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.</p>
<p>ಚಂದಾ ವಿವರ</p> <p>ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ 15-00 ರೂ ಅರ್ಜೀವ ಸದಸ್ಯತ್ವ 151-00 ರೂ</p>	
<p>ಪ್ರಕಾಶಕರು</p> <p>“ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ” ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ ಮಠ-572104 ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ.</p>	

ಸಂಪಾದಕೀಯ

ನಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆ ಸಮಾಜ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹದಿನೆಂಟು ವರ್ಷಗಳು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡವು. ಬರುವ ಸಂಕ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಹತ್ತೊಂಭತ್ತಕ್ಕೆ ಅಡಿಯಿಡುವುದರಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಕಳೆದ ವರ್ಷಗಳು ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತ ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಧಿಕಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾರಗೊಂಡು ನಿರಂತರ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸಾರ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರತವಾಗಿರುವುದು ಸರ್ವವೇದ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳು ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ನಡೆದುಬರಲು ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಸೌಜನ್ಯಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದ ನಮ್ಮ ಅಭಿಮಾನಿ ಬಳಗವನ್ನು ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ಸ್ಮರಿಸುವುದು ಆದ್ಯಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷಗಳೆಲ್ಲವೂ ಹರ್ಷತರುವ ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಬೇಸರ ತರುವಂತಾಯಿತು ಕೆಲವು ಅನಿವಾರ್ಯ ಕಾರಣಗಳಿಂದ. ಹೀಗಾಗಿ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಕೈಸೇರದೆ ಇದ್ದುದಕ್ಕಾಗಿ ವಿಷಾದಿಸುತ್ತೇವೆ. ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ದೊರಕದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಪತ್ರಿಕೆಯಾಗಲೀ ಕ್ರಮ ತಪ್ಪುವುದು ಸಹಜವೇ ಆಗಿದೆ. ಪೂಜ್ಯರ ಮತ್ತು ಕ್ಷೇತ್ರಾಧಿಪತಿಯ ಆಶೀರ್ವಾದದಿಂದ ಮುಂಬರುವ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದು ಪತ್ರಿಕೆಯು ಪ್ರಸಾರವಾಗಲಿದೆ. ವರ್ಣರಂಜಿತ ಸ್ಥಿರ ಮುಖವುಟದಿಂದ ಕೂಡಿ ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹಿಂದೆ ನಡೆದ ಕೆಲವು ತಡೆಗಳಿಗೆ ಆಕಸ್ಮಿಕ ತೊಂದರೆಗಳು ಕಾರಣವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಎಂದಿನಂತೆ ಸಹಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಓದುಗ ಬಂಧು ಭಗಿನಿಯರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ. ಯೋಗ್ಯ ಸಹಾಯ ಮತ್ತು ಸಾಧನ ಸಲಕರಣೆಗಳು ನಿಗದಿತ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ದೊರಕದಿದ್ದರೆ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವುದೆಂದು ಅನುಭವದ ಮಾತಾಗಿದೆ. ಪ್ರಯುಕ್ತ ಬರುವ ಜನವರಿಯಿಂದ ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇವೆಂಬ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ದಯಾಮಯನಾದ ಭಗವಂತನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮಂಗಳವನ್ನುಂಟುಮಾಡಲೆಂದು ಬೇಡುತ್ತೇವೆ.

ನ ವ ನೀ ತ

ಚಲಂತಿ ಗಿರಯಃ ಕಾಮಂ ಯುಗಾಂತಪನನಾಹತಾಃ |
ಕೃಚ್ಛ್ರೇಪಿ ನ ಚಲತ್ಯೇವ ಧೀರಾಣಾಂ ನಿಶ್ಚಲಂ ಮನಃ ||

—ಚಂಡಕಾಶಿಕ

ಪ್ರಳಯ ಮಾರುತಗಳು ಬೀಸಿ ಬಡಿದಾಗ ಬೆಟ್ಟಗಳೂ ಅಲ್ಲಾಡಿ ಹೋಗು
ತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಎಂತಹ ಕಷ್ಟಸಮಯದಲ್ಲಿಯೂ ಧೀರರ ಮನಸ್ಸು ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿರು
ತ್ತದೆ. ಎಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ಅಲ್ಲಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಅಂದರೆ ಸ್ಥಿರವಾಗಿರುತ್ತದೆಂದರ್ಥ.

§ § §
ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಜಗತಃ ಪರಿವರ್ತಮಾನಾ |
ಚಕ್ರಾರ ಪಂಕ್ತಿರಿವ ಗಚ್ಛತಿ ಭಾಗ್ಯಪಂಕ್ತಿಃ ||

—ಸ್ವಪ್ನವಾಸವದತ್ತ

ಜಗತ್ತು ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗುವಂತೆ ಮನುಷ್ಯನ ಅದೃಷ್ಟವು
ಚಕ್ರದ ಆರೇಖೋಲುಗಳಂತೆ ಮೇಲಿನದು ಕೆಳಕ್ಕೂ ಕೆಳಗಿನದು ಮೇಲಕ್ಕೂ ಉರು
ಳುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ದರಿದ್ರನು ಧನಿಕನೂ ಧನಿಕನು ದರಿದ್ರನೂ ಆಗುವಂತೆ.
ಅಂತೆಯೇ ಕಷ್ಟಸುಖಗಳು.

§ § §
ಅಪಿ ಮಾನುಷ್ಯಕಂ ಲಬ್ಧ್ವಾ ಭವಂತಿ ಜ್ಞಾನಿನೋ ನಯೇ |
ಪಶುತ್ಯೇವ ವರಾ ತೇಷಾಂ ಪ್ರತ್ಯಪಾಯಾ ಪ್ರವರ್ತನಾತ್ ||

—ಸಭಾರಂಜನ ಶತಕ

ಮನುಷ್ಯ ಜನ್ಮವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರೂ ಯಾರು ಜ್ಞಾನಿಗಳಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲವೋ
ಅವರು ಪಶುಗಳಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕಾರಣವಿಷ್ಟೆ ಪಶುಗಳಿಗೆ
ಪಾಪದ ತಾಪವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಜ್ಞಾನಿಯಾಗದ ಹೊರತು ಪಾಪ ಹೆ
ಯನ್ನು ಇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಜಿಂತನ

ಕುರುಡು

—ಟಿ.ಆರ್. ಮಹದೇವಯ್ಯ

ಮನುಷ್ಯನ ಅಂಗೋಪಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಪ್ರಥಮಸ್ಥಾನ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರ
ಣವೂ ಇದೆ. “ಕಣ್ಣಿನಿಂದಲೇ ಪುಣ್ಯ, ಕಣ್ಣಿನಿಂದಲೇ ಪಾಪ, ಕಣ್ಣಿನಿಂದಿಹಪರವಕ್ಕು
ಲೋಕಕ್ಕೆ ಕಣ್ಣೆ ಕಾರಣವು” ಎಂದು ಸರ್ವಜ್ಞ ಕಣ್ಣಿನ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವನ್ನು ಮಾರ್ಮಿಕ
ವಾಗಿ ಸಾರಿದ್ದಾನೆ. ಕಣ್ಣು ಸರಿಯಾದುದನ್ನು ಕಾಣಬೇಕು. ಅಷ್ಟೇಅಲ್ಲ ಸರಿ
ಯಾಗಿ ಕಾಣಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಕಣ್ಣು ತಪ್ಪಿ ನೋಡಿದರೆ ದೇವರೂ ದೈವವಾಗಿಯೇ
ಕಾಣುವನು. ಅದನ್ನೇ ‘ದೃಷ್ಟಿಯಂತೆ ಸೃಷ್ಟಿ’ಎಂದರು ಜ್ಞಾನಿಗಳು. ಸರಿಯಾದ
ದೃಷ್ಟಿಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆಗುವ ಅನಾಹುತ ಅಸ್ತಿತ್ವವಲ್ಲ.

ಕಣ್ಣು ನಾಲಗೆ ಮನವು ತನ್ನವೆಂದಿನಬೇಡ
ಅನ್ಯರು ಕೊಂದರೆನಬೇಡ ಇವು ಮೂರು ತನ್ನ ಕೊಲ್ಲುವುವು.

ಎಂಬ ಕವಿಯ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಇದೇ ವಿಚಾರ ದಟ್ಟಣಿಸಿದೆ. ತನ್ನ ಅಂಕೆಯಲ್ಲಿ
ಅಳತೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಕಣ್ಣು ನಾಲಗೆ ಮನಸ್ಸು ಇವುಗಳಿಂದ ನಮಗೆ ಶಾಂತಿ, ಪರಮ
ಸುಖ. ಇಲ್ಲದಿರೆ ಬಾಳು ನರಕ ಎಂಬುದು ಇದರಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ದೃಷ್ಟಿಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಕುರುಡ, ಲೋಕವನ್ನು ನೋಡುವ ಸೌಭಾ
ಗ್ಯದಿಂದ ವಂಚಿತ ನಿಜ. ಕಣ್ಣಿದ್ದವರೂ ಸಹ ಕುರುಡರಂತೆಯೇ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಾರೆಲ್ಲ
ಇದಕ್ಕೇನೆನ್ನುವುದು. ಭೌತಿಕ ಅಂಧತೆ ಅನೇಕಸಲ ಸಹ್ಯ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ಕೆಲ
ಹುಟ್ಟು ಕುರುಡರ ಜೀವನವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ. ‘ನಿನ್ನ ಬಾಳಿಗೆ ಬೆಳಕಿಲ್ಲ’ ಎಂದು
ಹಣೆಯಬರಹ ಹೇಳಿದರೆ ‘ಅದೇಕೆ ಇಲ್ಲ ನೋಡುವಾ’ ಎಂದು ಸವಾಲು ಹಾಕಿದಂತೆ
ಈ ವಿಧಿವಂಚಿತ ಸಾಹಸಿಗಳು ಕಾರ್ಯೋನ್ಮುಖರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ‘ನೀನು ನನ್ನ ಕಣ್ಣನ್ನು
ಕುರುಡುಗೊಳಿಸಿದೆ. ನನ್ನನ್ನು ಬುದ್ಧಿಗುರುಡನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲಾರೆ’ ಎಂದು ಸ್ವಸಾಹಸ
ದಿಂದ ಗೌರವಯುತ ಬಾಳು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಪದವೀಧರ
ರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲಿ; ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿ
ದ್ದಾರೆ. ಅನ್ಯತ್ರ ಗಮನಹರಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದ ಅವರು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡ ಕೆಲಸ

ವನ್ನು ತಾದಾತ್ಮ್ಯದಿಂದ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಅಂಧತೆ ದೌರ್ಬಲ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಬದಲು ವರವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ಕಣ್ಣಿದ್ದು ಲೋಕಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸುಖಸುವ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಕೆಲವು ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಲ್ಲದಿದ್ದರೇ ಚೆನ್ನಿತ್ತು ಎನಿಸಿದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಕುರುಡರು ಅದೃಷ್ಟವಂತರು ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಗಾಢಾ ಸಪ್ತಶತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಒಂದು ಪದ್ಯ ಕುರುಡುತನ ಹಾಗೂ ಕೆವುಡುತನಗಳನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ನುಡಿದಿದೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅದರ ಅರ್ಥ ಹೀಗಿದೆ:— ಕುರುಡರು ಕೆವುಡರು ಇಬ್ಬರೇ ಜಗದೊಳು ಧನ್ಯರು. ಏಕೆನೆ ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳರು ಚಾಡಿಯ ಸುದ್ದಿಯ, ಕಾಣರು ನೀಚರೇಳಿಗೆಯ.

‘ಎಲೆ ಕಣ್ಣೆ ನೀನು ಅಯೋಗ್ಯವಾದುದನ್ನು ನೋಡಬೇಡ, ನೋಡಬೇಕಾದುದನ್ನು ತಪ್ಪಾಗಿ ಕಾಣಬೇಡ’ ಎಂದು ಎಷ್ಟು ಬೋಧೆಮಾಡಿದರೂ, ಆದ ಕೇಳದೆ ಹೋದಾಗ ಬಸವಣ್ಣನಂಥವರಿಗೆ ಕಣ್ಣೇ ಬೇಡ ಎನಿಸಿ, ಅವರು ಅಂಧತೆಯನ್ನೇ ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಮೊರೆಯಿಡುತ್ತಾರೆ: ಸುತ್ತಿಸುಳಿದು ನೋಡದಂತೆ ಅಂಧಕನ ಮಾಡಯ್ಯ ತಂದೆ’ ಎಂದು. ‘ನನಗೆ ಭೌತಿಕ ಕಣ್ಣು ಕಾಣದಂತಾಗಿ ಕುರುಡುತನ ಬಂದರೂ ಬರಲಿ. ಜ್ಞಾನಾಂಧನಾಗುವ ಸ್ಥಿತಿ ಬೇಡ, ಮಾನವತೆಗೆ ದೂರವಾಗಿ ವಿವೇಕ ಶೂನ್ಯನಾಗಿರುವ ಸ್ಥಿತಿಮಾತ್ರ ಬೇಡ’ ಎನ್ನುವ ಅವರ ಮೊರೆ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣು ತೆರೆ ಸುವಂತಿದೆ.

ಕಣ್ಣಿಲ್ಲದ ಅಂಧತ್ವಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಮುಖ. ಆದರೆ ಬುದ್ಧಿಗುರುಡುತನಕ್ಕೆ ಹಲವು ಮುಖ. ಸಮಾಜದ ವಿವಿಧ ಅಂಗಗಳಲ್ಲಿ ‘ಅಂಧತೆ’ ತನ್ನ ಕರಾಳಹಸ್ತ ಚಾಚಿದೆ. ಭಾಷಾಂಧತೆ, ಜಾತ್ಯಂಧತೆ, ಕಾಮಾಂಧತೆ ಒಂದೇ ಎರಡೇ! ಬುದ್ಧಿಗೇಡಿತನ, ವಿವೇಕಶೂನ್ಯತೆ, ಹೃದಯಹೀನತೆಗಳು ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಧತೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣ. ಈ ಅಂಧತೆಗಳು ಹೋಗದ ಹೊರತು ಎರಡೂ ಕಣ್ಣು ಇದ್ದು ಎನು ಪ್ರಯೋಜನ?

ಮಹಾಭಾರತದ ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶ! ಧೈವಬಲವುಳ್ಳವರೂ ಹುಟ್ಟುಸಾಹಸಿಗಳೂ ಆದ ಪಾಂಡವರನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಲು ಕುಟಿಲ ಕಾರಾಸ್ಥಾನವನ್ನು ಯೋಜಿಸಿದ ದುರ್ಯೋಧನ, ಅದಕ್ಕೆ ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಅಂಗೀಕಾರವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಸಂದರ್ಭ. ದೃತರಾಷ್ಟ್ರನ ಪುತ್ರವ್ಯಾಮೋಹವನ್ನು ಕೆರಳಿಸಿ ಅವನನ್ನು ವಿವೇಕಶೂನ್ಯನಾಗಿಸಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ದರ್ಶೋಧನ ಹೀಗೆನ್ನುತ್ತಾನೆ: ವಿಧಾತ್ಯ ಯೋಗದಿಂ ಕಣ್ಣುರುಡಾದೊಡೇನೊ ಕುರುಡಾಗಲೆವೇಳ್ವದೆ ನಿಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಯುಂ. (ಪಂಪ ಭಾರತ 2-91)

(44ನೇ ಪುಟ ನೋಡಿ)

ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ

ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ರಹಸ್ಯ

—ಶ್ರೀ ಕುಮಾರ ಸ್ವಾಮಿಗಳು
ನವಕಲ್ಯಾಣ ಮಠ, ಧಾರವಾಡ.

ವೀರಶೈವವು ಶೈವಧರ್ಮದ ಒಂದು ಪ್ರಭೇದವು. ಶೈವಧರ್ಮದ ಬೇರುಗಳು ಬಹು ಪುರಾತನ ಕಾಲದಿಂದ ನಮ್ಮ ಭರತ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಇಳಿದಿದ್ದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ತೋರಿದ ಸಪ್ತ ವಿಧಗಳು ಎಂದಿನಿಂದ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದುವು ಮತ್ತು ಅವನ್ನು ಯಾರು ರೂಢಿಗೊಳಿಸಿದರು ಎಂಬುದನ್ನು ಐತಿಹಾಸಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದರಿಯುವುದು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇಂತಿರಲು ಶೈವದ ಕೊನೆಯಾಗಿದ್ದ ವೀರಶೈವವು ಉಗಮಗೊಂಡ ಬಗೆಯೂ ಸಹ ಅನೇಕ ತರ್ಕ ವಿತರ್ಕಗಳಿಗೆ ಆಸಕ್ತರಾದಂತಿರುವ ಮಾತು ಆಚ್ಚರಿಯಲ್ಲ; ಅದು ಹೊಸತೂ ಅಲ್ಲ. ಶಿವಾಗಮಗಳ ಹಲಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವದ ಉಲ್ಲೇಖವಿರುವುದರಿಂದ ಆಗಮಗಳ ಕಾಲದಿಂದಲೇ ಅದು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದು ಸ್ಥೂಲಮಾನವಾಗಿ ಹೇಳುವುದು ನ್ಯಾಯವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಆದರೆ ವೈಕ್ರಿಯ ನಿಲುವಿಗೆ ಹುಟ್ಟು ಬೆಳವಣಿಗೆ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿರುವಂತೆ ತತ್ತ್ವದ ನಿಲವಿನಲ್ಲಿಯೂ ಇವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ನೆನಸಿದರೆ, ಆಗಮಗಳಲ್ಲಿ ತೋರಿದ ವೀರಶೈವದ ನಿಲವು ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತನೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತ ಸಾಗಿತೆಂಬುದನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕು. ಮತಧರ್ಮವೊಂದರ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಮರೆತು ನಿಂತ ಸಂಗತಿಗಳು ಮೂಡಿದಾಗ ಮಹಾನುಭಾವರು ಪ್ರಗತಿಪರ ದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ಅದರ ಉತ್ತಮೀಕಣಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿರುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಎಲ್ಲ ಮತಧರ್ಮಗಳ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುವವು. ಅದರಂತೆ ವೀರಶೈವದ ನಂಬುಗೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಮಾರ್ಪಾಟುಗಳನ್ನರಿಯುವುದಾದರೆ ಅವು ಜೀವಂತ ಧರ್ಮದ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಲಕ್ಷಣಗಳೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು.

ಆಗಮ ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಾದ ವೀರಶೈವದ ಅಳವಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿದ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನರಿತು, ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ತಿದ್ದಿ, ತಮ್ಮ ಅನುಭವದ ಆಚರಣೆಗೆ ಸುಗಮ ಮಾರ್ಗವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿ ಕೊಡುವರು ಶ್ರೀಮದ್ ಬಸವಾದಿ ಶಿವಶರಣರು. ಶುದ್ಧ ಶಿವಾನುಭಾವಿಗಳಾದ ಅವರ ಅನುಭಾವ ಜೀವನದ ಆದರದಲ್ಲಿ, ಅದರ ಪಡಿನೆಳಲೆನಿಸಿದ ಅವರ ವಚನ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿರುವ ವೀರಶೈವದ ಬಗೆಯು ಆಗಮಕಾರರು ಕಂಡ ವೀರಶೈವಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾದುದು. ಶಿವಶರಣರು ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಣದಲ್ಲಿ ಶಿವಾಗಮಗಳನ್ನೇ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನುಸರಿಸುವಂತೆ ಕಂಡುಬರಬಹುದು.

ಡಿಸೆಂಬರ್, 1982

11

ಆದರೆ ಆಳವಾಗಿ ಅರೈದು ನೋಡಿದರೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಕೆಲ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಪಲಂಬಿಸಿದ್ದರೂ ಸ್ವತಂತ್ರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಣೆ ಮಾಡಿ ಶಿವಾಗಮ ಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಭಿನ್ನವಾದ ಮತ್ತು ಭವ್ಯವಾದ ದರ್ಶನವೊಂದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡರೆಂಬ ದನ್ನರಿಯಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶವಿರುವುದು. ದ್ರಾವಿಡರ ಧರ್ಮದ ನಂಬುಗೆವಿಡಿದು ಆರ್ಯರ ಪರಿಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಮಕಾರರು ವೀರಶೈವದ ನಿರೂಪಣೆಯನ್ನೇನೋ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಪೌರಾಣಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿತ್ತಲ್ಲದೆ ಪ್ರಗತಿಪರ ದೃಷ್ಟಿಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಪ್ರಚಾರಗೊಳಿಸಿದುದು ಕೇವಲ ಸನಾತನವೆನಿಸಿದ ಶೈವಧರ್ಮವನ್ನು ಮತ್ತು ಅದರ ಪ್ರಭೇದವನ್ನು. ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರಿಗಿದ್ದ ವೀರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಪರ್ಯಾಯೋಚಿಸಿದರೆ ಆಗಿನ ಕಾಲಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ವೀರಶೈವರೆಂಬ ಹೆಸರು ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲುವಂತಿತ್ತು. ವಚನಕಾರರು ಮಾತ್ರ ಶೈವದ ಕಲ್ಪನೆಯ ವಿಕಾಸದಲ್ಲಿ ಆಗಮಕಾರರಿಗಿಂತಲೂ ಮುಂದುವರಿದವರು. ಪ್ರಾಗತಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯು ಅವರದಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಆಗಮಕಾರರ ಶೈವ ವೀರ ಶೈವಗಳ ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಅದಿಷ್ಟೋ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದರು. ಈ ದೆಸೆಯಿಂದ ಆಗಮಕಾರರು ಸನಾತನಿಗಳಾಗಿ ಪೌರಾಣಿಕ ವೀರಶೈವವನ್ನೂ ವಚನಕಾರರು ಸುಧಾರಕರಾಗಿ ಪ್ರಗತಿಪರ ವೀರಶೈವವನ್ನೂ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಗೊಳಿಸಿದರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ವಚನಕಾರರು ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನಪಲಂಬಿಸಿ ಶಿವನು ಶಕ್ತಿವಿಶಿಷ್ಟನೆಂದು ಒಪ್ಪಿರುವರು. ಸೃಷ್ಟಿಯ ಬಗೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಆಗಮಕಾರರಿಗಿಂತ ಅವರು ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವುಳ್ಳವರು. ಆಗಮಕಾರರು ದೃಷ್ಟಿ ಸೃಷ್ಟಿಗಳೆರಡು ಒಂದೇ ವಸ್ತುವಿನ ಅಂತರ್ದೃಷ್ಟ ಸ್ವರೂಪಗಳೆಂದು ನಂಬಿದ್ದರೂ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಕಿರುಮಾಡಿ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಹಿರಿದುಮಾಡಿದರು. ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಶಕ್ತಿಯೆಂದೂ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಭಕ್ತಿಯೆಂದೂ ಕರೆದು ಶಕ್ತಿಗಿಂತ ಭಕ್ತಿಯೇ ಅಧಿಕವೆಂದು ಸಾರಿದರು. ದೊಡ್ಡದಾದ ಆಗ್ನಿ ಜ್ವಾಲೆಯಲ್ಲಿ ದೀಪದ ಆಕೃತಿಯು ವಿಭಾಗಿಸಲ್ಪಡುವಂತೆ ಆ ಪರಮೇಶ್ವರ ಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿರೂಪವು ವಿಭಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಮಹಾರ್ಥವು ಇರುವುದು; ದೀಪದಂತೆ ಸುಪ್ರಕಾಶಿತವಾದ ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸನಾರೂಪವಿಲ್ಲ, ಕಾರಣ ಶಕ್ತಿಯು ಪ್ರವೃತ್ತಿಯೆಂದು, ಭಕ್ತಿಯು ನಿವೃತ್ತಿಯೆಂದೂ, ಶಕ್ತಿಯು ಅರ್ಥೋಮುಖಿಯೆಂದು ಭಕ್ತಿಯು ಉದ್ವಾರ್ಥಮುಖಿಯೆಂದೂ, ಶಕ್ತಿಯು ಸಮಾಯಿಯೆಂದು ಭಕ್ತಿಯು ನಿರ್ಮಾಯಿಯೆಂದೂ ಆಗಮಕಾರರು ಬರೆದರು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಭಾರತೀಯರಿಗೆಲ್ಲ ಬಹಿರಂಗಕ್ಕಿಂತ ಅಂತರಂಗವೇ ಮಿಗಿಲೆನಿಸಿದುದರಿಂದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಒತ್ತಿ ನೂಕಿ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದರು ಆಗಮಕಾರರು. ಭಕ್ತಿ ಶಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿ ಸೃಷ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಮನ್ವಯ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದರಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಯು ಕ್ಷಣಭಂಗುರವಾಯಿತವರ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಶಕ್ತಿಯು ವಿಸ್ತಾರವೆ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಯು ಸಟಿಯಲ್ಲ, ದಿಟವೆಂದು

ಸಾರಿದರು ವಚನಕಾರರು. ಅವರಿಗೆ ಮರ್ತ್ಯವೆಂಬುದು ಕರ್ತಾರನ ಕಮ್ಮಟ-ಟಂಕೆ ಸಾಲೆ, ಶುದ್ಧ ನಾಣ್ಯಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೂ ಸಲುವಳಿಗೆಗೂ ಆಶ್ರಯಸ್ಥಾನವು ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗಗಳ ಕಡುಗಲಿತನಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧ ಶೀಲ ಸಂವೇದನೆಗೆ ಅಡೊಂದು ಗುಡಿಯ ಶಾಲೆ. ಅದು ಅನಂತ ರಹಸ್ಯಗಳ ಆಗರವೂ ಅಹುದು; ಅದನ್ನಳಿಯಬೇಕು. ಸೃಷ್ಟಿಯ ಆಳವಾದ ಅಂತರಂಗದ ಗರ್ಭಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಗೆಬಗೆಯ ಆನರ್ಘ್ಯವಾದ ಜ್ಞಾನರತ್ನಗಳೂ ಹುದುಗಿವೆ; ಅವನ್ನು ಹೊರದೆಗೆಯಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಆಳವಾಗಿ ಮುಳುಗಬೇಕು. ಈ ಅನಂತ ರಹಸ್ಯವನ್ನಳಿಯುವಾಗ ಈ ಆನರ್ಘ್ಯ ರತ್ನಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ ತೆಗೆಯಲು ಆಳವಾಗಿ ಮುಳುಗುವಾಗ ಇತಿಮಿತಿ ಯಿಲ್ಲದೆ ಅಂಕೆಶಂಕೆಗಳೂ ಅಡಿತಡೆಗಳೂ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳೂ ವ್ಯಸನವಿಡ್ಡರಗಳೂ. ಸಾವು ನೋವುಗಳೂ ಎದುರಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಅಂಜದೆ ಅಳುಕದೆ, ಹೆದರದೆ, ಹೇಸದೆ, ಬೆದರದೆ ಬೆಚ್ಚದೆ ಛಾವಯೋಗದ ಬಲದಿಂದ ಅಪರೋಕ್ಷ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದು ಅದರಿಂದ ಶೋಕ ನಿವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲೂ ಈ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ ನಿರಂಕುಶ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲೂ ಅವಕಾಶವುಂಟು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸೃಷ್ಟಿಯು ಕರ್ಮಭೂಮಿಯೆಂದು ಕಡೆಗಣಿಸದೆ, ಈ ಸೃಷ್ಟಿಯು ಮಾಯೆಯೆಂದು ಮುಖದಿರುವದೆ, ಈ ಸೃಷ್ಟಿಯು ಲೀಲಾಜಾಲವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಕೂಡದೆ ಇದೊಂದು ಕಲಹಕ್ಷೇತ್ರವೆಂದು ಶಿವಶರಣರು ಅನುಭವಗೊಂಡರು ಈ ದೆಶೆಯಿಂದ ಅವರು ಪ್ರಕೃತಿ ಪುರುಷರಲ್ಲಿ; ಪುರುಷ-ಪುರುಷರಲ್ಲಿ, ಅದು ಏಕೆ ಪುರುಷ ಪರಬ್ರಹ್ಮರಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡರು.

ಭಾರತ ತತ್ತ್ವವೇತ್ತರೆಲ್ಲ ಬಹುತರವಾಗಿ ಅದ್ವೈತವನ್ನೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವರು; ಆಗಮಕಾರರು ಈ ಮಾತಿಗೆ ಹೊರಗಲ್ಲ. ಅವರ ಶಕ್ತಿವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತ ಸಿದ್ಧಾಂತದಲ್ಲಿ ಎರಡೇದ ಏಕಾದ ಬಗೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದಾದರೂ ಅದರ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೂ ವಚನಕಾರರಿಗೂ ಹೊಂದಿಕೆಯಿಲ್ಲ. ಕಣ್ಣೆರೆಡಾದರೂ ನೋಟವೊಂದೇ, ಕೈಗಳೆರೆಡಾದರೂ ಮಾಟವೊಂದೇ; ಕಾಲ್ಗಳೆರೆಡಾದರೂ ಓಟವೊಂದೇ ಆಗಿರುವವಷ್ಟೆ! ಈ ನೋಟ ಮಾಟ ಓಟಗಳು ಒಂದೇ ಕೂಟವನ್ನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಆಗಮಕಾರರಿಗಿದ್ದಂತೆ ಶಿವಶರಣರ ಅಭಿಮತದಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿಯೇನು ಹಿರಿದಲ್ಲ, ದೃಷ್ಟಿಯೇನು ಕಿರಿದಲ್ಲ, ಅರುಹಿನ ಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹಿರಿತನ ಕಿರಿತನಗಳು ಅರತುಹೋಗುವುವು. ಚಿತ್ಕಳೆ ಪರಕಳೆ ಎಂದು ಪರ್ಯಾಯ ನಾಮಗಳನ್ನು ಪಡೆದ ಈ ಅರುಹಿನ ಶಕ್ತಿಗೇ ಕ್ರಿಯಾ ಶಕ್ತಿಯೆಂದೂ ಹೆಸರು. ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿಯು ಸತ್ಯವೆಂದು ಬಗೆದು ಅದರ ನೆರವಿನಿಂದ ಶಿವಶರಣರು ಶಕ್ತಿವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತವನ್ನು-ಶಿವಜೀವೈಕ್ಯವನ್ನು ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದರು. ಕರ್ಮ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಅದ್ವೈತ ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೂ 'ಮಾಡು ಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡು; ಈ ಕರ್ತೃತ್ವ ಶಕ್ತಿಯಿಂದಲೇ ಕರ್ಮಭೂಮಿಯನ್ನು

ಧರ್ಮಭೂಮಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಯಾವ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ; ಅವು ಬಾಧಕವಾಗುವ ಕರ್ಮಗಳನ್ನೆಸಗುವ ಕರ್ತನ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನವ ಲಂಬಿಸಿವೆ ಬಂಧನೋಕ್ತಗಳು. ಶುದ್ಧ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಕರ್ಮವನ್ನೆಸಗಿದರೆ, ಕಾಯಕ ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಬಂಧನವಿಲ್ಲ. ಗುಣಕರ್ಮಗಳಿಂದ ವರ್ಣವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ರೂಢಿ ಗೊಳಿಸುವ ಹವಣಿಕೆಯೂ ಬೇಡ; ಯಾಕೆಂದರೆ ಗುಣಗಳು ರಕ್ತಗತವಲ್ಲ, ಆತ್ಮಗತ ವಾಗಿವೆ. ಆತ್ಮನು ಅವನ್ನು ತನ್ನ ಕರ್ತೃತ್ವಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಲೇ ಪಡೆಯ ಬೇಕು. ತನ್ನ ಸುತ್ತುಮುತ್ತಲಿನ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನೂ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನೂ ತನ್ನ ಕರ್ತೃತ್ವ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಸುಗಮವಾಗಿಯೂ ಸುಲಲಿತವಾಗಿಯೂ ಸರಾಗವಾಗಿಯೂ ರಚಿಸುವ ಗುಣವು ನೈಜವಾಗಿ ಆತ್ಮನದೇ! ಇಂತಿರಲು ಸೃಷ್ಟಿಯು ಸಂತೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅದೊಂದು ಅನಂತ ದುಃಖ ದಾರಿದ್ರ್ಯಗಳ ಬೀಡೆಂದು ಬಗೆದು ಅಂತರ್ಮುಖಿಗಳಾಗಿ ಬರಿಯ ಆತ್ಮಿಕ ಆನಂದದಲ್ಲಿ ರಮಿಸಹತ್ತಿ ಶಕ್ತಿಯನ್ನಲ್ಲಗಳೆಯಲಾರದು. ಶಕ್ತಿವಿಶಿಷ್ಟಾ ದ್ವೈತವನ್ನು ನೆನೆಯಲಾಗದು' ಎಂಬ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಶಿವಶರಣರು ಬೀರಿದರು, ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಗೊಳಿಸಿ ತೋರಿಸಿದರು. ಅವರು ಆಗಮಕಾರರಂತೆ ಭೌತಿಕ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಕುಂಟುಗಡಹದೆ ಅವರ ಮಾಹೇಶ್ವರ ಶಕ್ತಿಯು ಇಂತಿದೆ ಎಂದು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿದರು. ವಿಶಾಲ ದೃಷ್ಟಿಯ ವಿಶ್ವ ಬಾಂಧವ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸುವಾಗ ಸಮಾಜದ ಬಹು ದಿವಸಗಳ ರೂಢಿಗೊಳಿಸಿ ಮತ್ತು ಅಜ್ಞಾನ ಅಹಂಕಾರಗಳೊಡನೆ ಅವರು ಹೋರಾಟವಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಯೊಂದು ಸಮರಭೂಮಿಯಾಯಿ ತವರಿಗೆ. ಸೃಷ್ಟಿಯ ಸಹಜ ಒಡನಾಟದಿಂದ ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಯರಳಿ ಇಷ್ಟಮೂರ್ತಿ ಗಳಾಗಲೂ ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯಿತು.

ತತ್ತ್ವದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಮಕಾರರಿಗೂ ವಚನಕಾರರಿಗೂ ಇನಿತೊಂದು ಅಭ್ಯಂತರವು; ಇನ್ನು ಆ ತತ್ತ್ವದ ತಿರುಳನ್ನು ಕರುಳಿಗಂಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಅವರಿರ್ವರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಮಹದಂತರವುಂಟು. ಶೈವರಿಗೆ ಶಿವನೇ ಇಷ್ಟದೇವತೆಯು, ಆ ಶಿವನೇ ಲಿಂಗವಾಗಿ ಬಂದುದರಿಂದ ಶಿವಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠಾ-ಗರಿಷ್ಠ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ತಾಳಿ ನಡೆಯುವವರು ವೀರಶೈವರು ಎಂದು ಆಗಮಕಾರರ ಅಭಿಮತ. ಅವರ ನಿತ್ಯದ ನಡೆ ಯಲ್ಲಿ, ಅವರ ಶಿವಭಕ್ತಿ ಶಿವಲಿಂಗ ಭಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ವೀರವೃತ್ತಿಯು ತುಂಬಿ ತುಳುಕು ತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಶಿವನಿಗಾಗಿ ಆ ಶಿವಲಿಂಗ ಭಕ್ತಿಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಕೂಡ ಈಡಾಡಲು ಹಿಂದು ಮುಂದು ನೋಡದ ವೀರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. 'ಶಿವ' ಶಬ್ದವು ಆದ್ಯರಿಂದ ಪ್ರಚುರವಾದುದಿರಲಿ, ಅದು ದ್ರಾವಿಡರಿಂದ ರೂಢವಾದುದಿರಲಿ 'ಶಿವ' ಎಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 'ಕಲ್ಯಾಣ' ಎಂಬ ಅರ್ಥವಾಗುವುದು. ಇಲ್ಲಿ ಕಲ್ಯಾಣವೆಂದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು, ಲೇಸು ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಭದ್ರಂ ಶುಭಂ ಶಿವಂ ಕಲ್ಯಾಣಂ ಮಂಗಲಂ ಎಂಬ ಪದಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಅರ್ಥ. ತಾನು ಒಳ್ಳೆಯವ

ನಾಗಿ ಎರಡನೆಯವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಮಾಡುವುದು. ಶಿವಭಾವವೆನಿಸುವುದು. ಲಿಂಗವು ಸ್ಥಿರ ಇಲ್ಲವೆ ಸ್ಥಾನರ ಸೂಚಕವು ಈ ಶಿವಭಾವವು ಗಟ್ಟಿಗೊಂಡುದೇ ಶಿವ ಲಿಂಗ. ಹೀಗೆ ಗಟ್ಟಿಗೊಂಡ ಶಿವಭಾವದಲ್ಲಿ ಅಡಿಯಿಟ್ಟು ಎಡೆಯಾಡುವವನೇ ವೀರ ಶೈವನೆಂದು ವಚನಕಾರರ ತಿಳಿವಳಿಕೆ. ಒಳ್ಳೆಯವನಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನೆಸಗು ಎಂಬುದು ಅವರ ಸೂತ್ರ.

ಇಷ್ಟಿ ಎಂದರೆ ಪೂಜೆ, ಪೂಜೆಗೆ ಅರ್ಹವಾದ ಲಿಂಗವು ಇಷ್ಟಲಿಂಗವು. ಮನ ದಿಷ್ಟವನ್ನು ನೀಡಲೂ ಪಡೆಯಲೂ ಸಾಧನವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಅದು ಆಗಮಕಾರರಿಗೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೆಂದೆನಿಸಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಶೈವರ ಸ್ಥಾನರ ಲಿಂಗಕ್ಕೂ ಆಗಮಕಾರರ ಈ ಇಷ್ಟ ಲಿಂಗಕ್ಕೂ ಯಾವ ಅಭ್ಯಂತರವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಶಿವಭಾವಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ 'ಇಷ್ಟ' ವೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟ ಶಿವಶರಣರ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಇದು ಪಾಸಟಿಯಲ್ಲ. ಶಿವಶರ ಣರು ಆ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಅನಿಷ್ಟವೆಂದು ಕರೆದರು. ಇಷ್ಟಾನಿಷ್ಟಗಳೆರಡೂ ಅವರ ದೃಷ್ಟಿ ಯಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರವೂ ಪ್ರತಿಯೋಗಿಯೂ ವಿರುದ್ಧವೂ ಆಗಿರುವುವು. ಬಾಹ್ಯ ಪ್ರಪಂಚ ದಲ್ಲಿಯ ಕ್ರಿಯೆ-ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳಂತೆ ನೈತಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಆ ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಸಮತೂಕವಿದೆ. ಸಮಕಟ್ಟಿದೆ ಅಲ್ಲದೆ ಸ್ವತಂತ್ರತೆಯೂ ಇದೆ. ಆ ಶಿವಶರಣರಿಗೆ ಅನಿಷ್ಟದೊಡನೆ ಹೋರಾ ಟವೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಪೂಜೆಯಾಗಿತ್ತು. ಆ ಅನಿಷ್ಟವು ಆ ಅನ್ಯಾಯ ಅಸತ್ಯಗಳು ಹೊರಗಿರಲಿ, ಮಠದಲ್ಲಿರಲಿ, ಘಟದಲ್ಲಿರಲಿ, ಮನೆಯಲ್ಲಿರಲಿ, ಮನದೊಳಗಿರಲಿ ಅದೆಲ್ಲವೂ ಅನಿಷ್ಟವೇ! ಹರುಷಭರಿತವಾದ ಹೋರಾಟದಿಂದ ಅದು ನಷ್ಟವಾಗಬೇಕು. ಅನಿ ಷ್ಟವು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿರಲಿ, ಕೌಟುಂಬಿಕವಾಗಿರಲಿ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿರಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾಗಿರಲಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ಅದರ ವಿಸ್ತಾರವು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾ ಗುವುದೇ ಹೊರತು ತತ್ತ್ವದ ದೆಸೆಯಿಂದ ಅದರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನತೆಯಿಲ್ಲ. ಅತುಲವಾದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ, ಅಪಾರವಾದ ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗದಿಂದ, ಕೂಡಿದ ಅನಿಷ್ಟ ನಿವಾರಣೆಯ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಪ್ರಾಪ್ತಿಯು. ಈ ಅನಿಷ್ಟವಳಿದು ಇಷ್ಟವು ಉಳಿಯಬೇಕು, ಅದುವೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಪೂಜೆ ಎನಿಸುವುದು ಎಂಬುದು ಶಿವಶರಣರ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ನಿಲುಕಿತು.

ಇಷ್ಟಾನಿಷ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಇನ್ನೊಂದರ ಅಭಾವವೆಂದು ಬಗೆದು ಹೋರಾಟವು ಹುಸಿಯೆಂದು ಸಾರಿ ಭೌತಿಕ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಅರಿದಾಳವನ್ನು ಹಚ್ಚಿತು ಆಗಮ ಧರ್ಮವು. ಇಷ್ಟಾನಿಷ್ಟ, ಧರ್ಮಾಧರ್ಮ, ಕಲ್ಯಾಣಾಕಲ್ಯಾಣ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಪರಸ್ಪರ ವಿರುದ್ಧ ಹಾಗೂ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದವುಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೋರಾಟವಿದೆ ಯೆಂದು ಈ ಹೋರಾಟವೇ ಹರಷವೆಂದು ವಚನಧರ್ಮ ಬೀರಿತು. ಈ ಹೋರಾ ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಕೊಡಲೂ ಅದರಂತೆ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲೂ ಸಿದ್ಧ ರಾಗಬೇಕೆಂದು ಸಾರಿದರು. ಹಿಂಸೆ ಅಹಿಂಸೆಗಳೆರಡಕ್ಕೂ ಸ್ಥಾನಮಾನವಿದೆ, ಈ

ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂಸೆಯೆಂದರೆ ಕ್ರೂರತನವಲ್ಲ; ಅಹಿಂಸೆಯೆಂದರೆ ಹೇಡಿತನವಲ್ಲ, ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿತು ವಚನಧರ್ಮವು.

ಆಗಮಕಾಲದ ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನ್ನು ಎದೆಯ ಮೇಲೆಯೇ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕಟ್ಟಿದ್ದಿಲ್ಲ. ತಮ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ಅವರು ಅದನ್ನು ಕಕ್ಕೆ, ಕರ, ತಿರ, ಉರ, ಕಂಠ, ಅಮಳೋಕ್ಷ ಎಂಬ ಆರು ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲೊಂದರಲ್ಲಿ ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು; ಇಲ್ಲವಾದರೆ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪೂಜಾದ್ರವ್ಯಗಳೊಡನಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಪೂಜೆಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಅದರ ಉಪಾಸನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು; ಇಲ್ಲವೆ ಕೆಲವು ಆರಾಧ್ಯ ಭೃಗುಹುಣರಂತೆ ಜನಿಸಾರದ ಜೊತೆಗೆ ಲಿಂಗವನ್ನು ಸೇರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಂಧು ಬಳಗ ದವರ ಮಾತೊಂದಿರಲಿ ಮನತನವೊಂದರಲ್ಲಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಅದನ್ನು ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬುದನ್ನು ಆಗಮ ವಚನ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಅರಿಯಬಹುದು. ಇಷ್ಟ ಲಿಂಗಧಾರಣೆಗೆ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಸ್ವರೂಪವು ಆಗ ಇನ್ನೂ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಲಿಂಗ ಕಟ್ಟಿದವರಲ್ಲಿ ಭಕ್ತರು, ಉಳಿದವರು ಭವಿಗಳು; ಭಕ್ತನು ಭವಿಯ ಬಳಕೆ ಮಾಡಲಾಗದು ಎಂಬಿವೇ ಮೊದಲಾದವು ಬಹುದಿನಗಳಿಂದ ರೂಢವಾದ ವಿಚಾರಗಳಿದ್ದವು. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಶಿವಶರಣರ ಪ್ರಗತಿಶರ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನರಿಯಬಯಸುವುದಾದರೆ ಇಷ್ಟಭಾವವುಳ್ಳಾ ತನೇ ಭಕ್ತ, ತದ್ವಿರದ್ವನಾಗಿರುವವನೇ ಭವಿ ಎಂಬುದು ಅವರ ಗಟ್ಟಿಗೊಂಡ ಅನು ಭವ. ಅವರ ವಿಶಾಲ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಾನಿಷ್ಠ ಪೂಜಕರಾದ ಭಕ್ತ ಭವಿಗಳೆಂಬ ಎರಡೇ ಕುಲಗಳು. ಎಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯ ಅಸತ್ಯಗಳೊಡನೆ ಹೋರಾಡುವ ಭಕ್ತರಿರು ವರೋ, ಎಲ್ಲಿ ಸತ್ಯ ನ್ಯಾಯ, ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ ನಡೆಗಾಡಿ ಪ್ರಾಣಾರ್ಪಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ವೀರರಿರುವರೋ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ವೀರಶೈವರೇ. ಅಲ್ಲಿ ಕುಲ ಜಾತಿ ಗೋತ್ರ ಲಿಂಗ ವರ್ಣಗಳನ್ನು ನೋಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವಿದ್ದೂ ಅನಿಷ್ಟ ಮಾರ್ಗ ದಿಂದ ನಡೆದರೆ ಆತನಿಗೇನನ್ನ ಬೇಕು? ಆತನು ಲಿಂಗಭವಿಯಲ್ಲವೇ? ಭಾವಕಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿಭವಿಯೂ ಅವನೇ ಅಲ್ಲವೇ? ಅನಿಷ್ಟದೊಡನೆ ಹೋರಾಡಿ ಇಷ್ಟವ ಬೇರುವ ವೀರರೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ! ಹಾಗಾದರೆ ಇಷ್ಟದ ಕುರುಹಾದ ಆ ಪ್ರತೀಕದಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಜನವೇನು? ಎಂಬ ಶಂಕೆಯುಂಟಾಗುವುದು ಸಹಜವಾದುದು. ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಶಿವನನ್ನು ನೆನೆವಂತೆ, ವಾಕ್ಯಿನಿಂದ ಅವನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುವಂತೆ, ದೇಹದಿಂದ ಅವನನ್ನು ಧರಿಸಬೇಕು. ಕ್ರೈಸ್ತರ ಕ್ರಾಸದಂತೆ, ಮಹಮ್ಮದಿಯರ ಅರ್ಧ ಚಂದ್ರ ದಂತೆ, ತೀಬರ ಕೃಪಾಣದಂತೆ, ನಾರಿಗುಳ ಸ್ಪರ್ಶದಂತೆ ಆ ವೀರವೃತ್ತಿಯ ವೀರ ರನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಲಿಂಗವು ಒಂದು ಚಿಹ್ನವಾಗಿರಬೇಕು; ಇದು ಕಾರಣ ಶಿವಶರ ಣವು ಇಷ್ಟದ ಅಂಶನವಾದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನ್ನು ಎದೆಯಮೇಲೆ ಧರಿಸಬೇಕೆಂದು.

ಇಷ್ಟಲಿಂಗವು ಇಷ್ಟದ ಕುರುಹೇನೋ ನಿಜ. ಆದರೆ ಅದು ಭರಿಯ ಕುರುಹು ಆಗಿದ್ದರೆ ತೊಂದರೆಯಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಪೂಜಿಸ ಹೇಳುವರಲ್ಲ! ಅದು ಏಕೆ? ಹಾಗು ಅದ

ರಲ್ಲಿ ಪೀಠ ಗಿಂಡಿಕಿ ಗೋಳಕಗಳ ಅಕ್ಕಿತಿಗಳೇಕೆ? ಎಂಬ ಕುತೂಹಲದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಮೂಳೆಯುವುವು. ಇವುಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರವೇನು? ಸರಿ, ಈಗಿನ ವಿಚಾರ ಸರಣಿಯನ್ನೇ ಇಷ್ಟೆಷ್ಟು ಮುಂದೆ ಚಾಚುವಾ; ಇಷ್ಟಾನಿಷ್ಠ ಘಟಕಗಳು ನಮಗೀಗ ದೊರೆತವೆ. ಇವುಗಳ ತತ್ವಜ್ಞಾನವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಮನಗಂಡರೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಪೂಜೆಯ ರಹಸ್ಯವು ಗೊತ್ತಾಗುವುದು. ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ವಿಮರ್ಶ ಶಕ್ತಿಯೆಂದೂ ಚಿತ್ ಶಕ್ತಿಯೆಂದೂ ಹೆಸರು. ಅನಿಷ್ಟಕ್ಕೆ ಮಾಯಾಶಕ್ತಿಯೆಂದೂ ಅವಿದ್ಯೆಯೆಂದೂ ಹೆಸರು. ಪ್ರಕೃತಿ ಅಥವಾ ಮಾಯೆಯು ತ್ರಿಗುಣಾತ್ಮಕವಾಗಿರುವುದು, ಸತ್ವ ರಜ ತಮವೆಂದು ಇದನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿ ತೋರಿಸುವುದಾದರೆ ಇದೊಂದು Δ ಹೀಗೆ ಸಮಭುಜ ತ್ರಿಕೋಣದ ಆಕೃತಿಯಾಗುವುದು, ವಿಮರ್ಶಶಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಚಿತ್ ಶಕ್ತಿಯು ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಮಯಿಯು. ಸತ್ ಚಿತ್ ಆನಂದಗಳು ಈ ವಿಮರ್ಶ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿ ತೋರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಸಹ Δ ಹೀಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಸಮಭುಜ ತ್ರಿಕೋಣದ ಆಕೃತಿಯನ್ನೇ ಬರೆಯಬೇಕಾಗುವುದು. ಚಿತ್ ಶಕ್ತಿಯು ಪರಾಪ್ರಕೃತಿಯು ಅಂದರೆ ಮೇಲಿನದು, ಉರ್ಧ್ವಮುಖಿಯು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದನ್ನಿರಿಸಲು ∇ ಈ ಆಕೃತಿಯಾಗುವುದು. ಇಷ್ಟಾನಿಷ್ಠ, ವಿದ್ಯಾವಿದ್ಯೆ ಪರಾಪರಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಅನುಪಮವಾದ ವಸ್ತುವೊಂದಿದೆ ಅದು ಜಡವೂ ಅಲ್ಲ, ಚೇತನವೂ ಅಲ್ಲ; ಅದು ಸಾಕಾರವೂ ಅಲ್ಲ, ನಿರಾಕಾರವೂ ಅಲ್ಲ. ಅಂತವು ಪರಾತ್ಪರ ವಸ್ತುವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವುದೆಂತು? ಈ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಬುದ್ಧಿಯ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೆಲ್ಲಾ ಕೂಳ್ಳತಕ್ಕವನ್ನೇ ಪಡೆಯುವವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ವಸ್ತುವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿ ತೋರಿಸಬೇಕಾದರೆ $\circ$ ಹೀಗೆ ಒಂದು ಶೂನ್ಯವನ್ನೇ ಬರೆಯಬೇಕಾಗುವುದು. ಅಂದರೆ ಇಡೀ ಚಿತ್ರವು $\times$ ಹೀಗೆ ಆಗುವುದು. ಆ ಪರಾತ್ಪರ ವಸ್ತುವಿನ ತೆರಹಿಲ್ಲದ ಅನುಸಂಧಾನದಿಂದ, ಆ ಇಷ್ಟದ ಬಲಿದಿಂದ ಅನಿಷ್ಟವನ್ನು ಗೆದ್ದು ಮಾನವ ಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದವನೇ ಅರುಹಿನ ಮಹಾಂತನು. ಪ್ರಮಥ ಪುಂಗುನ ಪ್ರಾಸಾದಿಕ ಪುರುಷನು, ಅನುಭಾವಿಯು! ಇಂತು ಮುಂದುವರಿದ ದಿವ್ಯಾನುಭವಿಯ ನಿಲವನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕಾದರೆ — ಹೀಗೆ ಒಂದು ಸರಳ ರೇಖೆಯನ್ನೇ ಬೇಕು. ಯಾಕೆಂದರೆ ದಿವ್ಯಾನುಭವವು ಸಂಸಾರ ಚಕ್ರಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡವಾಗಿರುವುದು. ಆಮೇಲೆ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ಆ ಚಕ್ರವು $\times$ ಈ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಧೂಪುಗೊಳ್ಳುವುದು. ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಆಕೃತಿಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವ ಇಂಥ ಅನುಭವದ ಅರಿವು ಮೈಮನಗಳಿಗೆ ಎಂದೆಂದೂ ದೂರವಾಗಕೂಡದು, ಅದು ಎಂದೆಂದೂ ಮರವೆಯಿಂದ ಮುಸುಗ ಕೂಡದು; ಎಂಬ ಸಚ್ಚ ಎಚ್ಚರಿಕೆಗೋಸುಗ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನ್ನು ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಅಗಲ ಲಾರಿದ್ಯಂತರಿಸಿಕೊಂಡು ಅನುದಿನವು ಆರಾಧಿಸಬೇಕು. ಇದುವೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಧಾರಣೆ ಅರ್ಜುನ ಪೂಜೆಗಳ ರಹಸ್ಯವು.

ಈ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಅನುಭವವನ್ನು ಅಂಗವಿಹಿಸಿಕೊಳ್ಳು ಭರದಲ್ಲಿ ಶಿವಶರಣರಿಗೆ ಹೊಳೆದು, ಶರಣರ ಸಂಗದ ಮಹತ್ವ, ಅನುಭಾವಿಗಳ ಕೊಟದ ಘನತೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದುದು ಅನುಭವಮಂಟಪವನ್ನು. ಅದರಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ನಿರ್ಣಯವಾಗಿ ಅದರ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಅರಿತು ಅಂತು ಆಚರಿಸಲು ಅನುವಾಯಿತು. ಶರಣರ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಪ್ರಭಾವವು ಕೆರೆಗತವಾಯಿತು. ಜಗತ್ತಿನ ಧರ್ಮಾಚರಣೆಗೆ ಅನುಭಾವಗಳ ಇತಿಹಾಸ ದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ರಹಸ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸ್ಥಾನವು ದೊರೆಯಿತು.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃಷಿ

ಲೇಖನಿ ಎಂಬ
ನೇಗಲ ಹಿಡಿದು
ವಿಷಯವೆಂಬ ಬೀಜವ
ಪಡೆದು |

ಕವನ, ಕಥೆ, ಕಾದಂಬರಿ,
ಶ್ಲೋಕ, ಶ್ಲೋಕ, ವಚನಗಳೆಂಬ
ಹಲವಾರು, ಬೆಳೆಗಳ ಬೆಳೆದು ||

ಪ್ರಕೃತಿ ಸಹಕಾರದಿ
ಜ್ಞಾನವೆಂಬ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು |
ಅರ್ಥವೆಂಬ ಗೊಬ್ಬರದಿ
ಹದ ಮಾಡಿ |

ಉತ್ತಮೋತ್ತಮತೆಯಲಿ
ನಡೆಯಲೆಂದು |
ಜನತೆಗೆ, ನೀಡುವರು
ಕವಿ, ಲೇಖಕರುಗಳೆಂಬ
ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃಷಿಕರು

ಬಿಳಿಹಾಳೆ
ಪುಸ್ತಕವೆಂಬ
ಧರೆಯಲಿ ಬಿತ್ತಿ

ಟಿ.ಎಸ್. ಮಂಜುನಾಥಾಚಾರ್
ಹದಡಿ ಗ್ರಾಮ

ಗಗನ ಮಹಲುಗಳು

ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಎಂ.ಜಿ.ಕೆ. ಮೂರ್ತಿ.

ನ್ಯಾಯಾರ್ಕ್ ನಗರದ ಮಹಾಕಟ್ಟಾನ್ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಕಟ್ಟಡಶ್ರೇಣಿಗಳು ವೈಭವ, ದರ್ಪವನ್ನು ಬೀರುತ್ತಾ, ಮೇಘಮಂಡಲವನ್ನು ತೊರಿದೋಗಿ ಅಂತರಿಕ್ಷಕ್ಕೆ ಹಾರುವಂತೆ ಎತ್ತರವಾಗಿವೆ. "ಅವಕ್ಕೆ" "ಗಗನಚುಂಬಿತ ಸಾಧನ" (Sky-Scraper)ಗಳೆಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ. ಆ ಶಿಲ್ಪಗಳಲ್ಲಿ 50 ಅಂತಸ್ತಿನ ಮೆಟ್ರೋಪಾಲಿಟನ್ ಲೈಫ್ ಕಟ್ಟಡ 700 ಅಡಿ ಎತ್ತರ; 57 ಮಹಡಿಗಳುಳ್ಳ ಲಾ ಮಾರ್ಶಾಲ್ ಲಾನ್ 792 ಅಡಿ ಎತ್ತರ; 70 ಮಳಿಗೆಗಳು ರಾಕ್ ಫುಲರ್ ಕಟ್ಟಡ 850 ಅಡಿ ಎತ್ತರ; 65 ಉಪರಿಗೆಯ ಮಹಾಕಟ್ಟಾನ್ ಬ್ಯಾಂಕು 925 ಅಡಿ ಎತ್ತರ; 67 ಅಂತಸ್ತಿನ ವಾಲ್ ಗೋವುರ 950 ಅಡಿ ಎತ್ತರ; 77 ಮಹಡಿಗಳುಳ್ಳ ಕ್ರೈಸ್ಲರ್ ಕಟ್ಟಡ 1046 ಅಡಿ ಎತ್ತರ. ಮುಗಿಲೆತ್ತರದ ಈ ಮಹಾ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನೂ ಕೆಳಗೆ ತಳ್ಳಿ ಇನ್ನೂ ಅಗಾಧ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಮುಗ್ಗಿ ಪ್ರತಾಪದಿಂದ ಗಗನಕ್ಕೆ ಏರುವುದು "ರಾಕ್ಸೆಟ್ ಶಿಲ್ಪವಿಧಿ" 1472 ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ಜಗದ್ವಿಖ್ಯಾತವಾದ "ಎಂಪೈರಿಸ್ಟೇಟ್ ಕಟ್ಟಡ" ಇದೇ.

ಈ ಭವನಕ್ಕೆ ಭೂಮಟ್ಟದ ಕೆಳಗೆ ಎರಡು ಮಹಡಿಗಳೂ ಮೇಲೆ 102 ಅಂತಸ್ತುಗಳೂ ಇವೆ. ಅವುಗಳ ಎತ್ತರ 1250 ಅಡಿ. ಕೊನೆ ಮಹಡಿಯ ಮೇಲೆ 222 ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ಟೆಲಿವಿಷನ್ ಗೋಪುರವಿದೆ. ಕಟ್ಟಡದೊಳಗಿನ ಟೆಲಿಫೋನ್, ಟೆಲಿಗ್ರಾಫ್ ಕೂತಿಗಳ ಉದ್ದ 3500 ಮೈಲು, ನಿಶಿತ ನಕ್ಷೆಗಳಿಗಿರುವ 80 ಮೈಲು ಕಟ್ಟಡದ ತೂಕ 3,65,000 ಟನ್, ಇದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಉಕ್ಕು ಪ್ಯಾರಿಸ್ ನಿಂದ ಆಂಟುವರ್ಪ್‌ವರೆಗೆ ಎರಡು ಕೆಂಬಿಗಳ ರೈಲುಥಾರಿಯನ್ನು ಏರತೆರಡಾದ ಹಾಕಿದರೂ ಇನ್ನೂ ಮಿಗುತ್ತದೆ. ಕೆಟಕಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 6500; ದ್ವಾರಮಂಟಪ, ಹಾಲ್ ಗಳಲ್ಲಿಯ ಅಮೃತಶಿಲೆಯ ಪರಿಮಾಣ ಎಷ್ಟಾದರೆ ಫಾನ್ಸ್ ಟೆಂಟಲ್, ಪೆಲ್ಯಿಯಂ, ಮತ್ತು ಜರ್ಮನ್ ದೇಶಗಳ ಅನೇಕ ಕಲ್ಲುಪದಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಷಕಾಲ ಕೆಲ್ಲಾತೆಗೆದು ಆ ಗಡೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಬದಿದಾದುವು. ಕೆಲವು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸಗಳು ಇಲ್ಲಿನ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ದೀಪಗಳು, ಶ್ಲೋಕಿಂಗಳೂ 20,00,000 ಕೆಲಸದೊಳಗಿನ ಪವರ್ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಸುಡುತ್ತವೆ. ಫೋಟೋಕೆಮಿಕ್ ಗಳು ಪೆಟ್ಟಿಲುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 1860; ಏರಿಳಿಸುವ ವಿದ್ಯುತ್ ಲಿಫ್ಟುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 74; ಅವು ಓಡಾಡಲು ನ್ನಾಡಿರುವ ವರ್ಗದ ಉದ್ದ ಎಳುಮೈಲಿ. ಅವುಗಳ ವೇಗ ಒಂದು ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ 4,000 ಗಜಲಿಫ್ಟುಗಳು ಒಂದು ಗಂಟೆಯಲ್ಲಿ 15,000 ಜನರನ್ನು ಏರಿಸಿ ಬಿಟ್ಟು

ಬಲ್ಲವು. ಪ್ರತಿದಿನವೂ 1,300 ಜನರು ಕಟ್ಟಡ ನೋಡಲು ಬರುತ್ತಾರೆ. ವೀಕ್ಷಣಾ ಲಯದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರು ಎಂಟು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಭವನವು ಬಿಡುವಿಲ್ಲದೆ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಜೇನುಗಳ ಗೂಡಿನಂತಿದೆ. ಅದೇ ಒಂದು ಊರು. ಅದರೊಳಗಿನ 20 ಲಕ್ಷ ಚದರಡಿ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ 25,000 ಬಾಡಿಗೆ ದಾರರಿದ್ದಾರೆ. ಟೆನಿಸ್ ಆಟಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಂಗಣಗಳು, ಉಪಹಾರ ಗೃಹಗಳು, ಕ್ಲಬ್, ವರ್ತಕ ಮಂಡಲಿಗಳು, ಮಳಿಗೆಗಳು, ತೋಟ. ನಾಟಕಶಾಲೆ, ವಿಜ್ಞಾನಸಂಸ್ಥೆಯ ಮಂದಿರಗಳು, ಚಿತ್ರಶಾಲೆಗಳು ಆಗ್ನಿಶಾಮಕದಳ, ವಿಹಾರಮಾಟಕೆಗಳು, ವಾರ್ತಾ ಗ್ರಾಹಕ ಮತ್ತು ವಾರ್ತಾಪ್ರಸಾರ ಮಂದಿರ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಈ ಭವನವು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಪ್ರತಿ ರಾತ್ರಿ ಕಸ ಹೊಡೆಯುವುದೇ ಕೆಲಸವಾದ 200 ಜನರನ್ನೊಳಗೊಂಡು 6,000 ಜನ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಏಳು ಟೆಲಿವಿಜನ್ ಕೆಂಪೆನಿಯವರು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿರುವ ಈ ಕೇಂದ್ರವು ಪೃಥ್ವಿಯಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಆತ್ಯಂತ ಪ್ರಬಲವಾದದ್ದು; ಅದು 52,00,000 ಟೆಲಿವಿಜನ್ ಸೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ಶಿಖರದಲ್ಲಿ "ಫ್ರೀಡಂ ಲೈಟ್" ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ನಾಲ್ಕು ದೀಪಗಳು ಪ್ರಪಂಚದ ದೀಪಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಆತ್ಯಂತ ಪ್ರಬಲವಾದ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುತ್ತಾ ಸಮುದ್ರ ಮತ್ತು ವಿಮಾನ ಪಥಿಕರಿಗೆ ದಾರಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಕಟ್ಟಡದ ರಚನೆಗೆ 43000000 ಡಾಲರ್ ಖರ್ಚಾಯಿತು. ಜೆ.ಜೆ. ರಾಸ್ಕೊಚ್ ಎಂಬ ನ್ಯೂಯಾರ್ಕಿನ ಕೋಟ್ಯಾಧಿಪತಿ ಇದರ ಮಾನಸಿಕ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ನೆನೆಸಿ 1930-31 ರಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ. ಅವನು 1950 ರಲ್ಲಿ ಕಾಲವಾಗುವವರೆಗೂ ಅವನೊಬ್ಬನೇ ಈ ಕಟ್ಟಡದ ಮಾಲೀಕನಾಗಿದ್ದ. 1954 ರಲ್ಲಿ ಹೆನ್ರಿ ಕ್ರಾನ್ ಎಂಬುವನು ಅದರ ಮಾಲೀಕನಾದ.

ಅದನ್ನು ರಚಿಸಿ ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಿದವರು ಫ್ರೀಡ್, ಲ್ಯಾಂಬ್ ಮತ್ತು ಹಾರ್ಮನ್ ಎಂಬ ಶಿಲ್ಪಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು. ಇಂಥ ರಚನೆ ಅಮೆರಿಕದ ವಿಶೇಷ ಗುಣ ಲಕ್ಷಣ; ಸ್ಥಳದ ಅಭಾವ ಮತ್ತು ನ್ಯೂಯಾರ್ಕಿನ ಮಿತಿಮೀರಿದ ಜನಸಾಂದ್ರತೆಯಿಂದ ಭೂಮಿಯ ಬೆಲೆ ವಿಪರೀತ ಏರಿ, ಕಟ್ಟಡಗಳು ಅಂತರಿಕ್ಷಕ್ಕೆ ಹಬ್ಬುವುದು ಅವಶ್ಯವಾಯಿತು. ಎಂಪೈರ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಕಟ್ಟಡದ ಅಡಿಮಟ್ಟದ ಚದರ ಎರಡು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯ ಬೆಲೆ ಒಂದು ಚದರಡಿಗಿಂತ 90 ಪಟ್ಟು ಎಂದರೆ ಒಂದು ಚದರಗಜಕ್ಕೆ 12,150 ರೂಪಾಯಿ. ವಾಸ್ತುವಿದ್ಯಾವಿಶಾರದರು ಬಹುಕಾಲ ಸಂಶೋಧಿಸಿ, ಕಟ್ಟಡ ಕಲಾಕೌಶಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಭಾವನೆಗಳೂ, ಕ್ರಮವೂ ಬಂದಿವೆ. ಉಕ್ಕಿನ ತೊಲೆಗಳನ್ನು ಉಕ್ಕಿನ ಕಂಬಗಳಿಗೆ ಕೀಲು ಮೊಳೆಗಳಿಂದ ಭದ್ರವಾಗಿ ಬೆಸೆದು, ಅವುಗಳನ್ನು

ವಾದ ಚೌಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ, ಉಕ್ಕಿನ ಕಂಬಗಳು ಏರುತ್ತಾ ಹೋದಂತೆ, ಅಡ್ಡ ತೊಲೆಗಳು ಆಯಾ ಅಂತಸ್ತಿನ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲೆಡಲ್ಪಟ್ಟು ಗೋಡೆ ನೆಲ ಅಂತಸ್ತುಗಳು ಉಕ್ಕಿನ ಅಸ್ತಿಪಂಜರದ ಆಧಾರದಮೇಲೆ ನಿಂತು ರಚನೆಯು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಅಂತರಿಕ್ಷಕ್ಕೆ ಹಬ್ಬುತ್ತದೆ. ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಭಾರವೇ ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಪರದೆ ಅಥವಾ ಚರ್ಮದಂತೆ ತೆಳ್ಳಗಿದ್ದರೆ ಸಾಕು. ಗೋಡೆಗಳು ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ ತಗಡುಗಳು, ಟೆರ್ರಾಕೋಟಾ (Terracota) ಪಟ್ಟಿಗಳು, ಪ್ಲೇವುಡ್ ಮುಂತಾದ ಹಗುರ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಕಟ್ಟಡದ ಭಾರವು ಬಹು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ, ತಳಹದಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಗೋಡೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಯಾವ ಅಂತಸ್ತಿನಲ್ಲಾದರೂ ಆರಂಭಿಸಿ, ಕಟ್ಟಣೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೂ ಮೇಲಕ್ಕೂ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ. ಕೆಲಸಗಾರರ ಸಂಖ್ಯೆ ದ್ವಿಗುಣವಾದರೆ, ಕೆಲಸವು ಅರ್ಧ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಮುಗಿಯುವುದು. ಬಿರುಗಾಳಿಯ ಹೊಡೆತದಿಂದ ಕಟ್ಟಡವು ಕಳಚಿ ಬೀಳದಂತೆ ಇದೂ ಎಣಿಕೆಯಾಗಿ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಅಸ್ತಿಪಂಜರವು ಸುಂಟರಗಾಳಿಗೆ ಬಗ್ಗದಂತೆ ಗಡುಸಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಉಕ್ಕಿನ ಭಾಗಗಳು ತುಕ್ಕು ಹಿಡಿಯದಂತೆಯೂ ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ನಷ್ಟವಾಗದಂತೆಯೂ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್, ಟೆರ್ರಾಕೋಟಾ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಅಸ್ತಿಭಾರಕ್ಕೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು 55 ಅಡಿ ಆಳ ತೋಡಿ, ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಕಂಬಗಳನ್ನು ಬಂಡೆಯ ಗಟ್ಟಿ ನೆಲ ಮುಟ್ಟುವವರೆಗೂ ಯಂತ್ರಗಳಿಂದ ದಬ್ಬಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಂಬವೂ ಕಟ್ಟಡದ ಎತ್ತರಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಹಬ್ಬಿರುವ ಉಕ್ಕಿನ ಒಂದು ಕಂಬಕ್ಕೆ ತಳಹದಿಯಾಗಿದೆ. ಒಂದೊಂದು ಕಂಬದ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವ ಭಾರ 5000 ಟನ್‌ಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು.

ಈ ಕಟ್ಟಡದ ಒಂದು ಮಹಾ ನೈಚಿತ್ರ್ಯವೇನೆಂದರೆ, ಅದರ ಕಟ್ಟಣೆಯು ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಚೌಕಟ್ಟಿನ 60,000 ಟನ್ ಉಕ್ಕಿನ ರಚನೆಗೆ 23 ವಾರಗಳು ಮಾತ್ರ ಹಿಡಿದವು. ಸಾಧಾರಣವಾದ ಕಟ್ಟಣೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡುವಷ್ಟು ಕೆಲಸವನ್ನು ಎಂಪೈರ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಕಟ್ಟಡದ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ರಾಕ್ಷಸ ಶಕ್ತಿಯ ಯಂತ್ರಗಳು ಕೆಲವು ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲೇ ಮುಗಿಸಿದವು. ಭಾರಿ ಭಾರಿ ಉಕ್ಕಿನ ತೊಲೆಗಳು, ಒತ್ತುಕೋಲನ್ನು ಬೆರಳಿನಿಂದ ಒಂದು ಸಾರಿ ಮುಟ್ಟಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ತೂಗಾಡುತ್ತಾ ಮೇಲಕ್ಕೇರಿ ಬಹು ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಉಕ್ಕಿನ ಕಂಬಗಳ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಮಳೆತಟ್ಟಿಯಿಂದ ಬಿಗಿಯಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಎಂಪೈರ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಭವನವು ಒಂದು ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಮುಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಈ ಕಟ್ಟಡದ ಭೂಮಿಯು ನ್ಯೂಯಾರ್ಕಿನ ಆತ್ಯಂತ ಗದ್ದಲದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಅದರ ಬಳಿ ಪ್ರತಿ ದಿನವೂ 80,000 ವಾಹನಗಳೂ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಪಾದಚಾರಿಗಳೂ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕಟ್ಟಡವು ಯಾರಿಗೂ ಅಡಚಣೆ ಮಾಡದಂತೆ ಲೀಲಾಜಾಲವಾಗಿ ಮುಗಿಲಿಗೇರಿತು. ಕಟ್ಟಡದ

ಸಾಮಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಲು ಸ್ಥಳ ವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಒಯ್ದು ತಂದು ಕೂಡಲೆ ಮೇಲಕ್ಕೇರಿಸಲಾಯಿತು. ದೂರದ ಊರಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು 80 ಗಂಟೆಗಳೊಳಗೆ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಸೇರಿದವು. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಉಕ್ಕಿನ ತೊಲೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಡದೊಳಗೆ ಲಿಫ್ಟಿನಿಂದ ಒಯ್ಯಲಾಯಿತು. ಸಂದ ಸಂದ ಭೋಜಿತವಾಗಿ ಕಟ್ಟಡದ ಆಕಾರಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಉಕ್ಕಿನ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಪ್ರತಿ ತುಂಡಿಗೂ ಒಂದು ನಕ್ಷೆಗೆ ಸಮ ಕೂಡುವಂತೆ ಗುರುತು ಮಾಡಿ 60 ಟನ್‌ಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು, ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳುಗಳೊಳಗೆ ಅಸ್ಥಿಪಂಜರ ಮುಗಿಯಿತು, ಶೀಘ್ರತೆ ಬಹು ಮುಖ್ಯ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಎಷ್ಟು ವೆಚ್ಚಕ್ಕೂ ಮಾಲೀಕರು ತಯಾರಿದ್ದರು. ಏಕೆಂದರೆ ಒಂದು ದಿನ ತಡವಾದರೂ ಮನೆಬಾಡಿಗೆಯಲ್ಲೂ, ಭೂಮಿಯ ಬಾಡಿಗೆಯಲ್ಲೂ ಬಹು ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೋಟಾರ್‌ಕಾರ್ ಗೆರಾಜಿನ ಬಾಡಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ 95 ಡಾಲರ್. ಎಂಫೌರ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಭವನದ ಎತ್ತರ ಎರಡು ಫಲಾಂಗ್ ಐವತ್ತೆರಡು ಅಡಿಗಳು.

ವಿನ್ಯಾಸಗಾರ ಗಾಸ್ ಗಿಲ್ಬರ್ಟ್ ಎಂಬಾತ ನಿರ್ಮಿಸಿದ 60 ಅಂತಸ್ತು ಎತ್ತರದ ವುಲ್ವರ್ತ್ ಭವನವನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಲು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ವುಡ್ರೋವಿಲ್ಲನ್ 1915ರ ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ಗುಂಡಿಯನ್ನು ಒತ್ತಿದಾಗ 80,000 ವಿದ್ಯುದೀಪಗಳು ಭವನದೊಳಗೆ ತಕ್ಷಣ ಬಿಳಿದವು. ಈ ಕಟ್ಟಡದ ರಚನೆಗೆ 43,00,000 ಡಾಲರ್‌ಗಳು ಖರ್ಚಾದವು. ಸಿಡಿಲು ಈ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು 800ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಾರಿ ಹೊಡೆಯಿತು. ಆದರೆ ಅಗಾಧವಾದ ಉಕ್ಕಿನ ಚೌಕಟ್ಟು ವಿದ್ಯುತ್‌ವಾಹದಂತೆ ವರ್ತಿಸಿ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಏನೂ ಕೆಡಕಾಗಗೊಡಲಿಲ್ಲ. ಈ ಕಟ್ಟಡದ ಸುತ್ತಲೂ ಕಾಲು ಮೈಲು ದೂರದೊಳಗಿನ ಮನೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಈ ಉಕ್ಕಿನ ಪ್ರಭಾವವು ಸಿಡಿಲಿನ ಅನಾಹುತದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿದೆ. ವಿಶೇಷ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನಿಂದ "ಬಿಸಿಲು ಕುದುರೆ"ಯಂಥ ಮಾಯ ದೃಶ್ಯಗಳು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಭಾರಿ ಹೆಬ್ಬಾವು ಅಥವಾ ಕಾಳಿಂಗ ಸರ್ಪವು ಓಲಾಡುತ್ತದೆ. ಮುಟ್ಟಲು ಬರುವಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೋಡದ ದಿನ ಮಾಳಿಗೆಯಿಂದ ಆಕಾಶದ ಕಡೆ ನೋಡಿದರೆ ಅರ್ಧ ಮೈಲು ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ನೋಟಕನ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವು ಛಾಯೆಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅವನ ಸಂಚಲನ, ಅಭಿನಯಗಳನ್ನು ಅನುವರ್ತಿಸುತ್ತದೆ. ಕಬ್ಬಿರ ತಳಹದಿಯ ಜೋಡುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಸ್ಪರ್ತಿಸಿದರೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಆಘಾತ ಹೊಡೆಯುತ್ತದೆ. ಬಿರುಗಾಳಿಯ ರಾತ್ರಿ ಕೈಚಾಚಿದರೆ ತಣ್ಣಗಿರುವ ನೀಲಿಬಣ್ಣದ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಜ್ವಾಲೆಯನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ರಾತ್ರಿ ಬೆರಳುಗಳನ್ನು ಚಾಚಿದರೆ ಬೆರಳುಗಳ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ರಜಕಯುಕ್ತ ಬೆಳಕು ಹೊರಡುತ್ತದೆ.

ವೀರಶೈವ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ

—ಜೆ. ಶಾರದಾರಾಜಶೇಖರ್

ವೀರಶೈವ ಸಮಾಜವು ಭರತಖಂಡದ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಮಾಜ. ಈ ಸಮಾಜವು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ತನ್ನ ರಚನಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಸೇವಾವಿಧಾನದಿಂದ ಭಾರತದ ಭವ್ಯತೆಗೆ ಕೈಲಾದ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದೆ. ಅಷ್ಟಾವರಣವೇ ಅಂಗವಾಗಿ, ಪಂಚಾಚಾರವೇ ಪ್ರಾಣವಾಗಿ, ಪಟಾಸ್ಥಲವೇ ಆತ್ಮವೆನಿಸಿದ ಸಿದ್ಧಾಂತ ತತ್ವಗಳಿಂದ ದೀನ ದಲಿತ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ ನೂತನ ಜಾಗೃತಿಯ ಸಂದೇಶ ಸಾರಿದೆ. ಕ್ಷಾತ್ರತೇಜದಲ್ಲೂ ಈ ಸಮಾಜ ಗಣನೀಯ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದೆ. ಹಿಂದೆ ವೀರಶೈವರು ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ರಾಜಮಹಾರಾಜರುಗಳಾಗಿ ಉತ್ತಮ ಆಳ್ವಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಪ್ರಜಾಕೋಟಿಗೆ ಸುಖ-ಸಂತೋಷಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರವನ್ನು ಇತಿಹಾಸ ಹೇಳುತ್ತಿದೆ. ವಿಜಯನಗರ, ಓರಂಗಲ್ಲು, ಬೀಳಗಿ, ಸ್ವಾಮಿ, ಕೇಳಿ, ಮೈಸೂರು, ಕೊಡಗು, ಪುಂಗನೂರು, ಕಿತ್ತೂರು, ಮುಂತಾದ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವ ಸಮಾಜ ಬಾಂಧವರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯು ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಕ್ಷೇಪಿಸಿಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಶುಭ ಸೂಚನೆಯಲ್ಲ. ರಾಜಕೀಯ ಶಕ್ತಿ, ಶಪಃ ಪ್ರಭಾವಗಳ ಒಗ್ಗೂಡುವಿಕೆಯಿಂದ ಶ್ರೀ ಬಸವಣ್ಣನವರಿಂದ ಮಹತ್ತರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿತೆನ್ನುವುದನ್ನು ಯಾರೂ ಎಂದಿಗೂ ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಅಂತೆಯೇ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಬೆಳೆದು ಸಮಾಜ ಜಾಗೃತವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಹಿಂದಿನವರ ರಾಜಕೀಯ ಪಟುಗಳ ಅದರಲ್ಲೂ ಮಹಿಳಾ ರಾಜಕೀಯ ಪಟುಗಳ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಸುಪ್ತವಾಗಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಜಾಗೃತಗೊಳ್ಳುವುದೆಂದು ಭಾವಿಸುವ. ಅಂತೆಯೇ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಬೆಳೆದು ಸಮಾಜ ಜಾಗೃತವಾಗಬೇಕು. ಯಾವುದೊಂದು ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಮನೋಭಾವ ವಿಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ನ್ಯಾಯವಾದ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವಂತಾಗಬೇಕು, ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿ, ರಾಜಕಾರಣ ಪಟುಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಭಾರತ ಮಾತೆಯ ಸೇವಾದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುವ ಭೂಮಿಕೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಅನೇಕ ವೀರಶೈವ ಮಹಿಳೆಯರು ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡಿದ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ವಿಪುಲವಾಗಿ ದೊರಕುತ್ತವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯರಾದವರ ವಿವರ ಈ ಕೆಳಗೆ ಇದೆ.

ಕನ್ನಡ ಸ್ತ್ರೀ ಬಲವು ಪೂರ್ವಕಾಲದಿಂದಲೂ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಂಪತ್ತಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ರಾಜ್ಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಅಳಿದ ಕನ್ನಡ ಮಹಾ

ಯೋಧರ, ಮಹಾರಾಜರ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ಬಂದಾಗ ಅದನ್ನು ಕನ್ನಡಿತೆ ಯರು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ವೈರಿಗಳನ್ನು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥ ಅಜಿತ ಯರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಈಗಲೂ ಅಂಥ ಆನೇಕ ಪ್ರಜ್ಞಾಂತ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕೆಳದಿ ಚೆನ್ನಮ್ಮಾಜಿ ಕ್ರಿ. ಶ (೧೬೭೧-೧೬೭೯): ಕೆಳದಿಯ ಸೋಮ ಶೇಖರ ನಾಯಕನು ಜನೋಪಕಾರಿಯಾದ ಸಮರ್ಥರಾಜ. ಆದರೆ ಅಂತಹ ಮಹಾ ನುಭಾವನೂ ಸಹ ಕುಹಕಿಗಳ ದುಷ್ಟತಂತ್ರಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾಗಬೇಕಾಯಿತು. ಅರಮ ನೆಯ ಕುಹಕಿಗಳು ಅವನಿಗೆ ವಿಷಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದರು. ವಿಷಪ್ರಾಶನದಿಂದ ಮತಿ ವಿಕಲನಾದ ಸೋಮಶೇಖರನು ಅತ್ಯಾಚಾರದಲ್ಲಿ ನಿರತನಾದನು. ಅದರಿಂದ ರಾಜ್ಯ ದಲ್ಲಿ ಅನಾಯಕತೆ ತಲೆದೋರಿತು.

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನೀರಿಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ಈ ಘೋಭೆಯಿಂದ ರಾಣಿ ಚೆನ್ನ ಮ್ಮಾಜಿ ಕಂಗೆಟ್ಟಳು. ಆದರೂ ಕೊಂಚಕಾಲದಲ್ಲೇ ಧೈರ್ಯ ತಂದುಕೊಂಡು ದುಷ್ಟ ರನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಿ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಅಭಯ ನೀಡಿದಳು. ಕೆಳದಿಯ ಈ ಅನಾಯಕಸ್ಥಿತಿಯು ತಮ್ಮ ವಿಸ್ತರಣಾ ಕಾಡ್ಯಕ್ಕೆ ಸುರ್ವಣ ಸಂಧಿ ಎಂದು ಬಗೆದ ಬಿಜಾಪುರ ನವಾಬರು ಬಿಳಿ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಕೆಲವರು ಪಾಳೆಯಗಾರರೊಡನೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಕೆಳದಿಯನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿದರು, ದುಃಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕೆಳದಿ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಇದು ಮತ್ತಷ್ಟು ಭೀತಿದಾಯಕ ವಾಯಿತು. ಚೆನ್ನಮ್ಮಾಜಿಯ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಅಪಾಯ ಸಂಭವಿಸುವ ಲಕ್ಷಣ ಗೋಚರಿಸಿತು. ಒಡನೆಯೇ ಚೆನ್ನಮ್ಮಾಜಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಭುವನಗಿರಿಗೆ ಪಲಾಯನ ಮಾಡಿ ದಳು. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವಳಿಗೆ ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಪಾತ್ರರಾದ ಇರಲಿಲ್ಲವಾಗಿ ಕಾಸರಗೋಡು ತಿಮ್ಮಣ್ಣನಾಯಕ, ಸುಬ್ಬನೀಸ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪಯ್ಯ ಎಂಬ ಅಪ್ಪರ ಸಲಹೆ ಯಂತೆ ಕುತ್ತಿತ ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕನ ಅಂಗಚ್ಛೇದನ ಮಾಡಿಸಿದಳು. ರಾಣಿಯ ಈ ಧೀರ ಕೃತ್ಯದಿಂದ ಸಂತುಷ್ಟರಾದ ಪ್ರಜಾವರ್ಗವು ಕೃತಜ್ಞತಾ ರೂಪಕವಾಗಿ ಅವಳನ್ನೇ ಪಟ್ಟದ ರಾಣಿಯೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿತು.

ಚೆನ್ನಮ್ಮಾಜಿ ರಾಣಿ ಎಂದು ಸಂಸ್ಥಾಪಿತಳಾಗುತ್ತಲೂ ಕೆಳದಿ ರಾಜ್ಯದ ಗಡಿ ಯಲ್ಲಿ ಆಕ್ರಮಣಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ಸೋದೆ, ಬಿಳಿಗಿ ಮುಂತಾದ ಕಡೆ ವಿದ್ರೋಹಿಗಳನ್ನು ಸೆದೆ ಬಿಡಿದು ಅವರ ಗಜ ತುರಗಗಳನ್ನೂ ಅಮೂಲ್ಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ವಾಹನಗಳನ್ನು ಕಸಿದು ಕೊಂಡಳು. ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕಂಟಕ ಪ್ರಾಯರಾದವರನ್ನೆಲ್ಲ ನಿಗ್ರಹಿಸಿ ಕೆಳದಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದಳು. ಶಿವಾಜಿಯ ಮಗನಾದ ರಾಜಾರಾಮನಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ನೀಡಿದ್ದರಿಂದ ಕೋಪಗೊಂಡ ಔರಂಗಜೇಬನು ಕೆಳದಿ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಧ್ವಂಸ ಮಾಡು

ವಂತೆ ದೊಡ್ಡ ಸೇನಾಬಲವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದನು. ಆಗ ದೊಡ್ಡ ಸಂಗ್ರಾಮವೇ ನಡೆ ಯಿತು. ಲೋಕೈಕ ವೀರನಾದ ಮೊಗಲ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಸೈನ್ಯವು ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲೇ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಪುಟ್ಟ ನಾಡಿನ ರಾಣಿಯ ಸಾಹಸ ಪರಾಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲಾ ರದೆ ಹೋಯಿತು. ಮೊಗಲ ಸೈನಿಕರು ಸೋತು ಜರ್ಜರಿತರಾಗಿ ಪಲಾಯನ ಮಾಡಿದರು. ರಾಣಿ ಚೆನ್ನಮ್ಮಾಜಿ ರಾಜ್ಯಭಾರದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಪರಿಣತಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ತನಗೆ ಸಂತತಿ ಭಾಗ್ಯವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಬಾಲಕನೊಬ್ಬನನ್ನು ದತ್ತು ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವನಿಗೆ ಕೆಳದಿ ಬಸವ ಭೂಪಾಲ ಎಂಬ ಹೆಸರಿಟ್ಟಳು. ಅವಳ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಾಲ ಎಂಟೇ ವರ್ಷವಾದರೂ ಅವಳ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ವಾಗಿದೆ.

ಕೆಳದಿ ವೀರಮ್ಮಾಜಿ(೧೭೫೭-೧೭೯೩)

ಚೆನ್ನಬಸವನಾಯಕನು ವಿವಾಹಿತನಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ವೀರಮ್ಮಾಜಿಯು ಮಂತ್ರಿ ಗಳ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆದು ತನ್ನ ಸೋದರಮಾವನಾದ ಬಂಕಾಪುರದ ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ ವೀರಪ್ಪ ಗಳ ಎಂಬಾತನ ಕೊನೆಯ ಮಗನನ್ನು ದತ್ತು ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವನಿಗೆ ಮುಮ್ಮಡಿ ಸೋಮಶೇಖರ ನಾಯಕ ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಅವನಿಗೆ ಪಟ್ಟಬಂಧನ ಮಾಡಿದಳು. ಅವನಾದರೂ ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅರಸನಾಗಿದ್ದನು. ರಾಜ್ಯಭಾರವೆಲ್ಲಾ ವಾಸ್ತವ ವಾಗಿ ವೀರಮ್ಮಾಜಿಯ ಇಚ್ಛಾನುಸಾರವಾಗಿಯೇ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಿತು.

ಈ ನಡುವೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕೆಳದಿಯ ಮೇಲೆ ಮರಾಠರ ಅಭಿಯೋಗ ನಡೆ ಯಿತು. ದಾನೋಪಾಯದಿಂದ ಅವರನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ರಾಣಿ ರಾಜ್ಯ ಯಿತು. ಕಂದಾಯವನ್ನು ಶೇಕಡಾ ೫೦ ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಜನರಿಂದ ಹಣ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದಳು. ಕಂದಾಯವನ್ನು ಶೇಕಡಾ ೫೦ ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಜನರಿಂದ ಹಣ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದಳು. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಜಾವರ್ಗವು ಹುಳಿತಗೊಂಡಿತು. ವಿರೋಧಿಗಳನ್ನು ಸೋಮಶೇಖರನು ಇದರಿಂದ ಪ್ರಜಾವರ್ಗವು ಹುಳಿತಗೊಂಡಿತು. ಈ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಹೈದರಾಲಿ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ ಹೋದನು. ಈ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಹೈದರಾಲಿ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ ಹೋದನು. ಕೆಳದಿಯ ರಾಜ್ಯವು ಸಮೃದ್ಧ ರಾಜ್ಯವೆಂದೂ ಪ್ರಾಯಕ್ಕೆರುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದನು. ಕೆಳದಿಯ ರಾಜ್ಯವು ಸಮೃದ್ಧ ರಾಜ್ಯವೆಂದೂ ಕೆಳದಿಯ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೋಶದ ಸಂಪತ್ತು ಅಪಾರವೆಂದೂ ಅವನಿಗೆ ಮೊದಲೇ ಗೊತ್ತಿ ದ್ದಿತು. ಆ ರಾಜ್ಯದ ಆಕ್ರಮಣಕ್ಕೆ ನೆವ ಹುಡುಕತೊಡಗಿದನು. ಆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅವನು ಅಲ್ಲಿಯ ಪಾಳೆಯಗಾರರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸೋಲಿಸಿ ರಾಜ್ಯ ವಿಜಯ ಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಸಿ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೭೬೩ರಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರದುರ್ಗವನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿ ಕೊಂಡನು. ಪರಾಜಿತನಾದ ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ಪಾಳೆಯಗಾರ ಮದಕರಿನಾಯಕನು ಕೆಳದಿರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕಲ್ಪಿತ ಹಕ್ಕುಬಾರನೊಬ್ಬನನ್ನು ಮುಂದುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವನೇ ಕೆಳದಿರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕಲ್ಪಿತ ಹಕ್ಕುಬಾರನೊಬ್ಬನನ್ನು ಮುಂದುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವನೇ ಚೆನ್ನಬಸವನಾಯಕನೆಂದೂ ಅವನು ನಿಜಕ್ಕೂ ಮೈತನಾಗಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಘೋಷಿ

ಸುತ್ತಾ ಬಂದನು. ಕೆಳದಿಯ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೇಮ ಮಾಡಲು ಹೈದರಾಲಿಗೆ ಇದಿಷ್ಟೇ ನೆಪ ಸಾಕಾಯಿತು. ನತದೃಷ್ಟನಾದ ಈ ಹಕ್ಕುಬಾರನ ಬೆಂಬಲಕ್ಕೆ ಬರುವವನೆಂದು ನಟಿಸಿಕೊಂಡು ಹೈದರಾಲಿ ಬಿದನೂರಿಗೆ ಸೈನ್ಯಸಮೇತನಾಗಿ ನಡೆದನು. ಹೈದರಾಲಿ ಬಿದನೂರಿಗೆ ಬರುವ ವಾರ್ತೆ ಕೇಳಿದ ವೀರಮ್ಮಾಜಿಗೆ ಎದೆಯೊಡೆಯಿತು. ಬಂಧಿತನಾಗಿದ್ದ ಪ್ರಧಾನಾಮಾತ್ಯನ ಸೆರೆ ಬಿಡಿಸಿ ಅವನಿಗೆ ಹಣದಾಸೆ ತೋರಿಸಿ ಅವನ ಬೆಂಬಲ ಗಳಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿದಳು. ಆದರೆ ಕಾಲ ಮಿಂಚಿಹೋಗಿತ್ತು. ಹೈದರಾಲಿ ನಗರವನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಿದನು. ಆಗ ರಾಣಿ ಬೇರೆ ದಾರಿ ಕಾಣದೆ ಹೈದರಾಲಿ ಯೊಡನೆ ಸಂಧಾನಕ್ಕೆ ಯತ್ನಿಸಿದಳು. ಆದರೆ ಅವಳ ಪ್ರಯತ್ನ ವಿಫಲವಾಯಿತು. ಕೊನೆಗೆ ಸವಣೂರಿನ ನವಾಬನಾದ ಅಬ್ದುಲ್ ಹಕೀಂಖಾನನ ನೆರವನ್ನು ಯಾಚಿಸಿದಳು. ಖಾನನು ಒಡನೆಯೇ ಸಹಾಯ ಕಳುಹಿಸಿದನು. ಆ ಸೇನೆಯ ಸಹಾಯ ದೊಡನೆ ರಾಣಿ ಬಿದನೂರಿನ ಹೊರವಲಯದಲ್ಲಿ ಹೈದರಾಲಿಯನ್ನು ಸಂಧಿಸಿದಳು. ಯುದ್ಧ ಘೋರವಾಗಿ ನಡೆಯಿತು. ಮೊದಮೊದಲು ಹೈದರಾಲಿಗೆ ಸೋಲುಂಟಾಗುವ ಲಕ್ಷಣವು ಗೋಚರಿಸಿತು. ಆದರೆ ಕೊನೆಗೆ ಹೈದರ್ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ವಿಜಯ ಗಳಿಸಿ ಅರಮನೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಿದನೂರಿಗೆ 'ಹೈದರ್ ನಗರ' ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟನು. ರಾಣಿ ವೀರಮ್ಮಾಜಿ ಹೈದರನ ಸೆರೆಯಾದಳು. ವೀರಮ್ಮಾಜಿಯ ದತ್ತಕ ಪುತ್ರ ಸೋಮಶೇಖರನೂ ರಾಜ್ಯದ ಹಕ್ಕುಬಾರನೆದುಕೊಂಡ ಆ ಅನಾಮಧೇಯನೂ ಹೈದರನ ಬಂಧಿಯಾದರು. ಹೈದರಾಲಿ ಈ ಬಂಧಿಗಳನ್ನು ಮುಖ ತೋರಿಸಲಾರದೆ ಪುಣೆಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದಳು ಆದರೆ ದಾರಿಯಲ್ಲೇ ಮೃತಕಾದಳು.

ಕಾಕತೀಯ ಯುಗ

ರುದ್ರಮ್ಮದೇವಿ : ಕ್ರಿ.ಶ.೧೮೯೦ರೊಂದ ೧೭೬೮ರವರೆವಿಗೆ ಕಾಕತೀಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ವನ್ನಾಳಿದ ಗಣಪತಿದೇವನ ಕಾಲವು ವೀರಶೈವ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಸುಮರ್ಣಯುಗವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು, ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೈದಿಕ, ತಾಂತ್ರಿಕ, ಪಾಶುಪತ, ಕಾಳಾಮುಖಾದಿ ಶೈವಶಾಖೆಗಳೆಲ್ಲ ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ವಿಲೀನವಾದುವು. ಗೋಳಕಿ ಮಠದ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಕಾಳಾಮುಖಿ ಶೈವಾಚಾರ್ಯರು ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮಾನುಯಾಯಿಗಳಾದರು. ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯದಲ್ಲಿ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ಶಿವದೇವನು ಗಣಪತಿಯ ದೀಕ್ಷಾ ಗುರುವು. ಈತನು ಕಾಕತೀಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಆಧಾರಸ್ಥಂಭನಾಗಿದ್ದನು. ಶಿವದೇವಶಿಷ್ಯನಾದ ಗಣಪತಿದೇವನಿಗೆ ಪುರುಷ ಸಂತಾನವಿರಲಿಲ್ಲ. ರುದ್ರಮ್ಮದೇವಿ ಎಂಬುವಳೊಬ್ಬಳೇ ಕುವರಿ. ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಭಾವಿ ವಾರಸುದಾರರಾರೆಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ

ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ

ತಲೆದೋರಿ ಪಂಡಿತರಲ್ಲಿ ಅಂದೋಳನವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿತು. ವೈದಿಕ ಮತ್ತು ಜೈನ ಪಂಡಿತರು ರುದ್ರಮ್ಮನ ಪತಿಯ ಗಂಡುಮಕ್ಕಳ ಪರವಾಗಿ ವಾದಿಸಿದರೂ ಸಹ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ಶಿವದೇವನು ಸ್ತ್ರೀ ಜನ್ಮದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿ ತಾನೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರಬುದ್ಧಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದು ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯಳಾದ ರುದ್ರಮ್ಮನೇ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನೇರಲು ಅರ್ಹಕೆಂದು ವಾದಿಸಿದನು. ಅವನ ವಾದವೇ ಗೆದ್ದು ರುದ್ರಮ್ಮನೇ ರುದ್ರದೇವ ಅಥವಾ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರದೇವನೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪಟ್ಟವೇರಿ ರಾಜ್ಯ ವಾಳಿದಳು. ದಿಗ್ವಿಜಯಗಳಲ್ಲಿ ಅವಳ ಧನಕೀರ್ತಿಯು ವಿಸರಿಸಿತು. ರುದ್ರಮ್ಮ ರಾಣಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವಧರ್ಮವು ದಕ್ಷಿಣಾಪಥದಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ವಿಸರಿಸಿತು. ಈ ಮಹಾರಾಣಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಅಂಧದೇಶವು 'ಶೈಲಿಂಗ' ಅಥವಾ 'ತ್ರಿಲಿಂಗ ವಿಷಯ' ಎಂದು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲೂ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಸಾರಗೊಂಡಿತು.

ಕಿತ್ತೂರು ರಾಣಿ ಚೆನ್ನಮ್ಮ : (ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೨೪) ಧಾರವಾಡಕ್ಕೂ ಬೆಳಗಂಗೆಯ ನದಿಯ ದಡದಿಂದ ಹೊರಟು ಬಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿ ನಿಂತಿರುವ ಕಿತ್ತೂರು ಹಿಂದೂ ಮೈಸೂರು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಅಜರಾಮರವಾದ ವಿಖ್ಯಾತಿಗಳಿಸಿದ ನಗರವಾಗಿದ್ದಿತು. ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರೀಸ್‌ದೇಶದ ಎಥೆನ್ಸ್ ನಗರದ ಜನತೆಯಂತೆ ಕಿತ್ತೂರಿನ ಜನತೆ ಎಣೆಯಿಲ್ಲದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪ್ರೀತಿಗೂ ದೇಶಭಿಮಾನಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿತ್ತು. ೧೭೫೭ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಇತಿಹಾಸಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಿಪಾಯಿ ದಂಗೆಗೂ ನಕ್ಕೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿತ್ತು. ೧೭೫೭ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಇತಿಹಾಸಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಿಪಾಯಿ ದಂಗೆಗೂ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸೆಂಧಿಸಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಶಿವ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೂ ಧಾರೆಯೆರೆದ ಕೀರ್ತಿ ಆ ಪುಟ್ಟ ಕಿತ್ತೂರಿಗೆ ಸಲ್ಲುವುದಾಗಿದೆ. ಶಿವ ರಂಗ ರುದ್ರಸರ್ಜನು ಕೆಲಕಾಲ ವ್ಯಾಧಿಗ್ರಸ್ತನಾಗಿದ್ದು ದಿನಾಂಕ ೧೧-೯-೧೭೬೪ ರಂದು ಸಂತತಹೀನನಾಗಿ ಮೃತನಾದನು. ದೇಸಾಯಿಯ ಆಕಾಲ ಮರಣವೇ ಕಿತ್ತೂರಿನ ದುರಂತಕ್ಕೆ ಬೀಜಾಂಕುರವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಅದುವರೆಗೂ ಆಂಗ್ಲೇಯರಿಗೂ ಕಿತ್ತೂರಿಗೂ ಗಾಢ ಮೈತ್ರಿಯಿದ್ದಿತು. ಶಿವಲಿಂಗರುದ್ರಸರ್ಜನ ಮರಣದಿಂದ ಅವರ ಮೈತ್ರಿ ಒಡೆಯಿತು. ಬದ್ಧ ದ್ವೇಷಾಂಗ್ನಿ ಭುಗಿಲಿందిತ್ತು. ಶಿವಲಿಂಗರುದ್ರಸರ್ಜನು ತನಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಶಿವಲಿಂಗಪ್ಪನೆಂಬ ಬಾಲಕನನ್ನು ದತ್ತು ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಈ ದತ್ತಕವನ್ನು ಧಾರವಾಡದ ಕಾರ್ಯಭಾರಿಯೂ ಕಲೆಕ್ಟರನೂ ಆಗಿದ್ದ ಥ್ಯಾಕರೆಯು ಮಾನ್ಯಮಾಡದಾದನು. ಥ್ಯಾಕರೆಯು ದಕ್ಷಿಣದ ಕಲೆಕ್ಟರನೂ ಆಗಿದ್ದ ಥ್ಯಾಕರೆಯು ಮಾನ್ಯಮಾಡದಾದನು. ಇಬ್ಬರೂ ಆಂಗ್ಲ ಕಮೀಷನರಾಗಿದ್ದ ಚಾಪ್ಲಿನ್ ಎಂಬಾತನೊಡನೆ ಸೇರಿಕೊಂಡನು. ಇಬ್ಬರೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕಿತ್ತೂರಿನ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗೆ ವರದಿಯೊಂದನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಗವರ್ನರ್ ಎಲ್ಲಿನ್ಸ್‌ಟನ್‌ನನ್ನು ಈ ಕಪಟಗಳು ಭ್ರಾಂತಿ ಮಾಡಲು ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಗವರ್ನರಿಂದ ಸೂಚನೆ ಬರುವವರೆಗೆ ಕಾಯದೆ ಮಾರ್ಗ ಕೈಕೊಂಡರು. ಥ್ಯಾಕರೆಯು ಗವರ್ನರಿಂದ ಸೂಚನೆ ಬರುವವರೆಗೆ ಕಾಯದೆ ಮಾರ್ಗ ಕೈಕೊಂಡರು. ಥ್ಯಾಕರೆಯು ಗವರ್ನರಿಂದ ಸೂಚನೆ ಬರುವವರೆಗೆ ಕಾಯದೆ ಮಾರ್ಗ ಕೈಕೊಂಡರು.

27

డిసెంబర్, 1982

ಗಲಿಬ್ಬರು ಧ್ಯಾನಕರಿಯ ಕುತಂತ್ರದಲ್ಲಿ ನೆರವಾಗಿದ್ದರು. ಮಲ್ಲಸರ್ಜನ ವಿಧವೆಯೂ ಶಿವಲಿಂಗದ್ರವ್ಯಸರ್ಜನ ಮಲತಾಯಿಯೂ ಆದ ರಾಣಿ ಚೆನ್ನಮ್ಮನು ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ನಿವಾಶನಾಗಾಗಿ ಅತೀವ ಸಹನೆಯಿಂದ ಶ್ರಮಿಸಿದಳು. ಆದರೆ ಗರ್ವಾಂಧನಾದ ಧ್ಯಾನಕರಿಯು ಉದ್ರೇಕಕಾರಿ ಕೃತ್ಯದ ಫಲವಾಗಿ ಕಿತ್ತೂರಿನ ಆತ್ಮಾಭಿಮಾನಿ ಯೋಧ ಜನರಿಗೂ ಧ್ಯಾನಕರನಿಗೂ ದಿನಾಂಕ ೨೩-೧೦-೧೯೨೪ರಂದು ಘರ್ಷಣೆ ಸಂಭವಿಸಿತು. ಈ ಘರ್ಷಣೆಗೆ ಬಲಿಯಾದ ಧ್ಯಾನಕರಿಯು ಗುಂಡಿನೇಟಿಗೆ ತುತ್ತಾದನು. ಧ್ಯಾನಕರಿಯ ಹಸ್ತಕರಾದ ಡಾ. ಹ್ಯಾಪ್ಪನ್ ಬ್ಲಾಕ್ ಮುಂತಾದ ಬೇರೆ ಕೆಲವರು ಆಂಗ್ಲೀಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಮೃತಪಟ್ಟರು. ನೂರಾರು ಮಂದಿ ಆಂಗ್ಲ ಸೈನಿಕರು ರಾಣಿ ಚೆನ್ನಮ್ಮನ ಬಂಧಿಗಳಾದರು.

ಚಂಡಿಯೋ ಚೌಡಿಯೋ ಮಾರಿಯೋ ಮಸಣಿಯೋ

ಖಂಡಿತ ಮಾನಿನಿ ಇವಳಲ್ಲ!
ಗಂಡುಗಲಿಗಳ ಮೀರಿ ರಂಡವ ತರಿವಳು
ಮಹಾಮಾಯೆಯಲ್ಲದೆ ಬೇರೆಯಲ್ಲ
ಪುಂಡರಕಸರೆ ಹಿಂದುಮುರಿದ ಚಾಮುಂಡಿಯೇ ಈಕೆಯು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ
ಚಂಡಪುಚಂಡರ ತಂಡವೆ ಕುಂದಿತ್ತು ಎಂಬುವ ಶಬ್ದದವೇ ರಣವೆಲ್ಲ
ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಬ್ರಿಟಿಷರೊಡನೆ ಹೋರಾಡಿ ಭಾರತದಿಂದ ತೊಲಗಿರಿ ಎಂಬ ಮಹಾ ಘೋಷಣೆಯನ್ನು ೧೮೨೪ರಲ್ಲೇ ಸಾರಿದವಳು ಕಿತ್ತೂರ ರಾಣಿ ಚೆನ್ನಮ್ಮ. ಕನ್ನಡದ ಕೆಚ್ಚಿದ ಹರಿಯಿತೆಲ್ಲಿಗೆ ಎಂದು ಕಳವಳಗೊಂಡು ಪ್ರಾಣಬಿಟ್ಟ ಆ ವೀರ-ರಾಣಿಯನ್ನು ನೆನೆಯಬೇಕು.

ಗೌರವಿವಾಜಿ ಮಹಾರಾಜನನ್ನೇ ಎದುರಿಸಿ ಹೋರಾಡಿದವಳು ಸಾಹಸ ಬೆಳವಡಿ ಮೃಲ್ಯಮಾಜಿಯ ಶಾರ್ಯಪ್ರತಾಪಗಳೇನೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಲ್ಲ. ಇವರ ಕ್ಷಾತ್ರತೇಜದ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಇತಿಹಾಸ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಣರಂಜಿತಗಳಾಗಿ ಸದಾಕಾಲಕ್ಕೂ ಶೋಭಿಸುತ್ತವೆ.

ಸಮತಾವಾದದ ಪದ್ಧತಿಯ ಸಮಾಜ ರಚನೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಧೈಯವಾಗಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಇಂದಿನ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯ ನೆಲೆಯಾದ ಆಯ್ದಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮ ಕನ್ನಡತಿ ಮೇಲಾಗಿ ವೀರಶೈವ ತತ್ವಾನುಯಾಯಿ. 12ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಅನೇಕ ಶಿವಶರಣೆಯರು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಖಡ್ಗ ಹಿಡಿಯದಿದ್ದರೂ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ರೂಢಮೂಲವಾದ ಮೂಢಧರ್ಮ ಸಮರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸಮತಾವಾದ ತತ್ವವೆಂಬ ಖಡ್ಗ ಹಿಡಿದು ಹೋರಾಡಿದ ಬಗೆಗೆ ಅವರ ಜ್ಯೋತಿರೂಪವಾದ ವಚನಗಳು ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ನಿಂತಿವೆ. ಇವತ್ತಿನೇ ಶತಮಾನದ ಸಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಅನೇಕ ಮಹಿಳೆಯರೂ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವ ಮಹಿಳೆಯರ ಪಾತ್ರವೇನೂ

ಕಿರಿದಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮತಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಸಿದ್ದಮ್ಮನವರ ಹೆಸರು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕೇಳಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಶ್ರೀಮತಿ ಸಿದ್ದಮ್ಮನವರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಭಾಗ ಹಿಸಿದುದೇ ಅಲ್ಲದೆ ವಿಶಾಲಕರ್ನಾಟಕ ಸ್ಥಾಪನೆಗೂ ಕಾರಣಕರ್ತರಾದರು.

ಅಲ್ಲಂ ಸುಮಂಗಳಮ್ಮನವರು ಜಿ.ಚನ್ನಪ್ಪನವರ ಕುವರಿ. ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿ ಇವರ ಜನನವಾಯ್ತು. ಶ್ರೀಯುತ ಕರಿಬಸಪ್ಪನವರೊಡನೆ ವಿವಾಹವಾಯ್ತು. ಅವರು ಗಣಿಯ ಯಜಮಾನರು. ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಮಂಗಳಮ್ಮನವರು ಮದ್ರಾಸ್ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಟಿವ್ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯ ಸದಸ್ಯೆಯಾಗಿದ್ದರು. ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಸಭೆಗೆ ಎರಡನೆಯ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಕುರಗೋಡು ಚುನಾವಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಿ ಜಯಶೀಲರಾದರು.

ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ ಹಿರೇಮಠರವರು ೧೯೨೨ರಂದು ಶಿವಮೊಗ್ಗಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದರು. ಲೇಖಕರೂ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳೂ ಆದ ಶ್ರೀಯುತ ರಾಜಶೇಖರರವರೊಡನೆ ಇವರ ವಿವಾಹ ಜರುಗಿತು. ಶ್ರೀಮತಿಯವರು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಕರೆಗೆ ಓಗೊಟ್ಟು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು. ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ಎರಡು ವರ್ಷ ರಾಜಕೀಯ ಹೋರಾಟಗಾರರನ್ನಿಸಿ ಕಾರಾಗೃಹವಾಸದ ರುಚಿಯನ್ನು ಕಂಡರು. ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ಪೌರಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯೆಯಾಗಿದ್ದರು. ಎರಡನೆಯ ಮತ್ತು ಮೂರನೆಯ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿ ನಗರ ಬೆಂಗಳೂರು ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ವಿಧಾನ ಸಭೆಗೆ ಆರಿಸಿ ಬಂದರು.

ಗೌರಾದೇವಿ ಇಂಚಲ್ ಮಠರವರು : ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎಲೆ ಮರೆಯ ಕಾಯಿಯಂತೆ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಮಹಿಳೆ. ಇವರು ೧೯೨೪ ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾಂನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು. ಇನಾಮತಿ ರದ್ದತಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೋರಾಡಿದರು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಸಕ್ರಿಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯಾಗಿದ್ದರು. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಧಾರವಾಡ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿನ ಕಾರ್ಪೊರೇಟರ್ ಆಗಿ ಸೇವೆಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ : ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ ಸಿ. ಆರ್. ಗೌಡರ ಪುತ್ರಿ ಇವರ ವಿವಾಹ ಕೆ. ಸಿ. ಸುಬ್ಬಣ್ಣನವರೊಡನೆ ನಡೆಯಿತು. ಎರಡನೆಯ, ಮೂರನೆಯ ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಧಾನಸಭೆಗೆ ಆರಿಸಿ ಬಂದರು. ೧೯೭೨ರ ಮಾರ್ಚ್ ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಎಂಬ ಗುರುತರ ಕಾರ್ಯವಾದ ಅಧ್ಯಕ್ಷಣಿ ಎನಿಸಿ ಹೊಸ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ಪಡೆದರು. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಸಂಚರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಸಿದ್ದಪ್ಪ ಮೈಲಾರ್ : ಶ್ರೀಮತಿಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಹಾವೇರಿ ಯಲ್ಲಿ ೧೯೧೭ರಂದು ದೈತ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮತಾಳಿದರು. ಇವರ ವಿನಾಹ ಮಹ ದೇವ ಮೈಲಾರರೊಡನೆ ಜರುಗಿತು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಬಲಿದಾನಗೈದು ಕ್ರಾಂತಿಯ ಕಹಳೆಯನ್ನೂದಿದವರು ಶ್ರೀಯುತ ಮಹದೇವ ಮೈಲಾರ ರವರು. ಶ್ರೀಮತಿ ಸಿದ್ದಪ್ಪ ಮೈಲಾರರವರೂ ಸಹ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಎರಡು ಬಾರಿ ಕಾರಾಗೃಹವಾಸವನ್ನು ಸ್ವಸಂತೋಷದಿಂದ ಕೈಗೊಂಡು ದೇಶ ಪ್ರೇಮಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದರು. ಎರಡನೆಯ ಮತ್ತು ಮೂರನೆಯ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಹಾವೇರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಿ ವಿಧಾನ ಸಭೆಗೆ ಆರಿಸಿ ಬಂದರು.

ಜಿ. ಸಿ. ಭಾಗೀರಥಮ್ಮ : ಶ್ರೀಮತಿ ಭಾಗೀರಥಮ್ಮನವರು ೨ನೇ ಫೆಬ್ರವರಿ 1922ರಲ್ಲಿ ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಶ್ರೀಮತಿಯವರು 1942 ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ 1 ವರ್ಷ 7½ ತಿಂಗಳು ಕಾರಾಗೃಹವಾಸ ಅನುಭವಿಸಿ ದರು. ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮಂಡಳಿಯ ಮಹಿಳಾ ವಿಭಾಗದ ವ್ಯವ ಸ್ಥಾಪಕಿ. ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯೆಯಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿದ್ದರು.

ಕುಮಾರಿ ಎಸ್. ಪ್ರಮೀಳ : ಕುಮಾರಿ ಪ್ರಮೀಳರವರು ೧೯೩೯, ೨೫ನೇ ಮಾರ್ಚ್, ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದರು. ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ. ಹಾಗೂ ಎಂ.ಎಲ್. ಪದವಿ ಗಳನ್ನು ಪಡೆದರು. ಫೆಬ್ರವರಿ ೧೯೭೮ ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಆರನೆಯ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾ ವಣೆಯಲ್ಲಿ ಚಾಮರಾಜನೇಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಜನತಾ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾದರು. ೧೯೮೧ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಪ್ರಮೀಳರವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್(ಐ) ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾದರು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಬಸವರಾಜೇಶ್ವರಿ : ಶ್ರೀಮತಿ ಬಸವರಾಜೇಶ್ವರಿಯವರು ೧೯೨೮ ರಂದು ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರಾಯದುರ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಮಾನ್ವಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ದಿಂದ ವಿಧಾನಸಭೆಗೆ ಮೊದಲಬಾರಿ ಆಯ್ಕೆಯಾದರು. ಪುನಃ ಎರಡು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ವಿಧಾನಸಭಾ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಅದೇ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಆಯ್ಕೆಯಾದರು.

೧೯೭೭ ರಿಂದ ೧೯೮೯ ರವರೆಗೆ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ದ್ದಾಗ ಶ್ರೀಮತಿಯವರು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ನೀರಾವರಿ ಉಪಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಶ್ರೀಮತಿ ಬಸವರಾಜೇಶ್ವರಿಯವರು ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಎಸ್. ಗಂಗಮ್ಮ : ಶ್ರೀಮತಿ ಗಂಗಮ್ಮನವರು ೧೯೦೪ ಡಿಸೆಂಬರ್ ೧೫ ರಂದು ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ಅರಿಕೆಗೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ೧೯೨೫ ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಯುತ ರಾಜಶೇಖರನ್ ರವರೊಡನೆ ವಿವಾಹವಾಯಿತು.

ತುಮಕೂರು ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಎಂ.ಆರ್.ಎ. ಸದಸ್ಯೆಯಾಗಿ ೧೯೪೫ ರಲ್ಲಿ ಆರಿಸಿ ಬಂದರು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಬಿ. ಜಯಮ್ಮ : ಶ್ರೀಮತಿ ಬಿ. ಜಯಮ್ಮನವರು ನಾಟಕರತ್ನ ಗುಬ್ಬಿ ವೀರಣ್ಣನವರ ಪತ್ನಿ. ತ್ರಿಭಾಷಾತಾರೆ ಎಂದು ಪ್ರಖ್ಯಾತಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ೧೯೮೦ ರಂದು ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಸದಸ್ಯೆಯಾಗಿ ನಾಮಕರಣಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾದೇವಿ ಆರ್. ಪ್ರಸಾದ್ : ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾದೇವಿ ಯವರು ೧೨ನೇ ಜನವರಿ ೧೯೩೩ ರಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ್ದರು. ೧೯೫೩ ರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್. ಎಸ್. ರೇಣುಕ ಪ್ರಸಾದ್ ರವರೊಡನೆ ವಿವಾಹ ನಡೆಯಿತು. ಶ್ರೀಮತಿ ಯವರು ೧೯೫೩ ರಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ರಾಜಕೀಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮಿಟಿ ಸದಸ್ಯೆಯಾಗಿ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಪ್ರದೇಶ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮಿಟಿ ಸದಸ್ಯೆಯಾದರು. ೧೯೫೫ ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಎರಡು ಬಾರಿ ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಂತು ವಿಜಯಿಗಳಾಗಿ ಎಂಟು ವರ್ಷ ಸತತವಾಗಿ ಸೇವೆಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಇವರು ಜನತಾ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಸೇರಿ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಸದಸ್ಯೆಯಾಗಿರುವರು.

ಜಿ. ಶಾರದ ರಾಜಶೇಖರ್ : ಶ್ರೀಮತಿಯವರು ೧೮ನೇ ಜುಲೈ ೧೯೩೦ ರಂದು ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ೧೯೪೭ ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಯುತ ಜಿ. ರಾಜಶೇಖರ್ ರವರೊಡನೆ ವಿವಾಹವಾಯಿತು. ಇವರು ಸಾಹಿತಿ ಹಾಗೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ರವರೊಡನೆ ವಿವಾಹವಾಯಿತು. ಇವರು ಸಾಹಿತಿ ಹಾಗೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮಿಟಿಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮಿಟಿ ಸದಸ್ಯೆಯಾಗಿದ್ದರು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಐ) ಬೆಂಗಳೂರು ರಾಜಾಜಿನಗರ ಬ್ಲಾಕ್ ಮಹಿಳಾ ವಿಭಾಗದ ಸಂಚಾಲಕಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಐ) ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪ್ರಚಾರ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯೆಯೂ ಆಗಿರುವರು.

ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮಹಿಳೆಯರು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿರುವರಾದರೂ ಸಹ ಮತ್ತಷ್ಟು ಜನ ಈ ಜನಾಂಗದವರು ಮುಂದೆ ಬಂದು ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಂತಾಗಬೇಕು. ರಾಜಕಾರಣ ಪಟುಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಭಾರತ ಮಾತಿಯ ಸೇವಾಧೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ತೃಪ್ತಿ ಕರವಾಗಿ ನಿರ್ವಾಹ ಮಾಡುವ ಮನೋಭಾವ ಉಳ್ಳವರಾಗಬೇಕು.

ಸಾವಿತ್ರಿ ಸಾಗಿದ್ದೇವೆ!

ಎಸ್.ಎಸ್. ಭೂಸರಣಿ

ದಿನಬೆಳಗಾದರೆ ಸಾವಿರಾರು ಕೆಟ್ಟ ಸುದ್ದಿಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ತರುತ್ತಿರುವ ಪತ್ರಿಕಾ ವರದಿಗಳನ್ನು ಓದಿದರೆ ಮಾನವತೆಯನ್ನು ಜೀವಂತವಿರಿಸಿಕೊಂಡವನು ಮರಮರನೇ ಮರುಗದಿರಲಾರನು. ನಮ್ಮ ಇಂದಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನವೇ ಹದಗೆಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ; ಕಲುಷಿತಗೊಂಡಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದು ಬಹು ಕಷ್ಟ ಕರವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ಬತ್ತಿದ್ದನ್ನು ಬೆಳೆದುಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು. ಸರಸ್ವತಿಯ ಪವಿತ್ರ ಪೀಠಗಳಲ್ಲಿ ಅಪವಿತ್ರ ಕೆಲಸಗಳು ರಾಜಾರೋಷವಾಗಿ ಅಪ್ಯಾಹತವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಅನ್ಯಾಯ, ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳನ್ನು ತಡೆಯುವ ಪಾಠುಷ್ಠ ಹೃದಯಗಳೇ ಇಲ್ಲವಾಗಿವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಸತ್ಯವು ಕಾಣೆಯಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯು ಮಾಯವಾಗಿದೆ. ಸತತ ಪರಿಶ್ರಮದ ಮಾತಂತೂ ದೂರ ಉಳಿಯಿತು. ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಅಧಿಕಾರದ ಗದ್ದುಗೆಯನ್ನೇರಿ ಹಣದ ಹುಚ್ಚು ಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ತೇಲುವುದೇ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಜಾಣತನವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಮಾನವತೆಯ ಬೀಜ ಬಿತ್ತುವ ಮಹಾತ್ಮರನ್ನು ಹಗಲು ದೀಪ ಹಚ್ಚಿ ಹುಡುಕಬೇಕಾಗಿದೆ. ತಲೆಯಿಲ್ಲದ, ಹೃದಯವಿಲ್ಲದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿ ಅತ್ಯಪ್ರೀತಿ, ಅಸಹ್ಯಾಧಾನದ ಹೋಗೆ ಹೊರಬೀಳುವುದು ಸಹಜ. ತಮ್ಮ ಗುರಿ ನಿಲುವುಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸುಲಭವಾದ ಸರಳವಾದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ಬಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಕಲ್ಲು ಹೊಡೆಯುವುದು; ಪದ್ಧತಿಯ ದುರ್ಲಾಭ ಪಡೆದು ಅಸಹಾಯಕ ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲೆ ಎರಗುವುದು; ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದರ ಕಡೆಗೆ ಪಾಲಕರ ಗಮನವೇ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಸಹ ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಾಸುಮಾಡಿಸುವ ಅನ್ಯವಹಾರವಾದ ಮಾರ್ಗವನ್ನೇ ಅಪಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತೆಯೇ ಇಂದಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿಲ್ಲ. ಸರ್ವತೋಮುಖ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ. ಆಗವಾಗಿ ಓಡಿ ಅಪಾರ ಜ್ಞಾನ ಸಂಪಾದಿಸುವ ಹವ್ಯಾಸ ಕನಸಿನ ಮಾತಾಗಿದೆ. ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಗಳನ್ನೋ ಸಂಭಾಷ್ಯ ಪ್ರಶೋತ್ತರ ಕೈಪಿಡಿಗಳನ್ನೋ ಹಿಂಡಿನ ಬಾಗಿಲಿಡಿದ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿ ಮುಂಬರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕಾಗದಗಳನ್ನು ದೊಡ್ಡಕಿತ್ತಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಹತ್ತಾರುಸಲ ಓದಿಯೋ, ಕಾಪಿ ಮಾಡಿಯೋ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆ ಹೊಂದುವ

ಸುಲಭವಾದ ಉಪಾಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ದಕ್ಕಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣ ವಿಜಯದ ಜ್ಞಾನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕಡೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಗಮನ ಹರಿಸುವ ಮೇಘಾವಿ ದಕ್ಷ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರ ಕೊರತೆ ತುಂಬಾ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಇಂದು ವಿಷಜನಾಂಗ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗತೊಡಗಿದೆ. ಕಾಮುಕ ಜೀವನವನ್ನೇ ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುವ, ಸಿಕ್ಕಾ ಬಟ್ಟೆ ಹೊಡೆದಾಡುವ ಮಾರಾಮಾರಿ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳ ಪ್ರಭಾವವೂ ಎಳೆಯ ಜೀತನಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀರುತ್ತಿರುವ ಪರಿಣಾಮವೇನೋ ಸಣ್ಣದಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಅತ್ಯಪ್ರೀತಿ ಇಂದು ಮಾಡಬಾರದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸತ್ಯದ ಮಾಲ್ಯವನ್ನು ಅರೆಗಿಸಿಕೊಂಡವನಿಗೆ ಇಂದು ಯಾವ ಗೌರವವಿಲ್ಲ. ಆತನನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ದುಷ್ಕರ್ಮಿ ಎಲ್ಲರಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ದೊರಕುತ್ತಿದೆ. ಆತನನ್ನು ಎತ್ತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಜಯಭೇರಿ ಬಾರಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅವನು ಇಂದು ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇಂದು ಇಂದಿನ ವಿಕೃತ ರೂಪದಾನೆ. ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಸುಖ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಇದು ಇಂದಿನ ವಿಕೃತ ರೂಪ. ಈ ರೂಪದ ಪ್ರತಿಫಲವೆಂದರೆ ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಹಾಲಾಹಲ ಕೋಲಾಹಲ. ನಡೆಯುವುದೊಂದು ಪರಿ, ನಡೆಯೋದು ಪರಿ, ಅವಳ ವಚನ ಬೆಲ್ಲದಂತೆ ಹೊರಗೊಬ್ಬನ ನೆನೆವಳು, ಒಳಗೊಬ್ಬನ ನೆನೆವಳು; ಮೋಸ, ವಂಚನೆ, ದ್ರೋಹಗಳ ಜಾಲವನ್ನೇ ಹೆಣೆಯುತ್ತಿರುವವನು, ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಅಪರಿತವಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತಿನ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಹೆಣೆದು ಜನರನ್ನು ಮೋಸ ಮಾಡುವ ಜಾಣನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಇಂದು ಅವರು ಯನ್ನು ಹೆಣೆದು ಜನರನ್ನು ಮೋಸ ಮಾಡುವ ಜಾಣನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಇಂದು ಅವರು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಂದ ಸಮಾಜಕ್ಕಾಗಲೀ; ಸಂಸ್ಥೆಗಾಗಲೀ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ತಾಸು ಮನಬಂದಂತೆ ಮಾತಾಡಿ ರಂಜನೆ ಮಾಡುವುದು ನಿಜ. ಇಂದಿನದು ಒಬ್ಬನ ಜೀವನ. ಜೊಳ್ಳು ಜೀವನ; ಬರಡು ಜೀವನ. ಮಾನವೀಯ ಮಾಲ್ಯಗಳ ಆಧಾರದಿಂದ ಭದ್ರವಾದ ಜೀವನ ರೂಪಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಬೇವಿನ ಬೀಜವ ಬತ್ತಿ ಬೆಲ್ಲದ ಕಟ್ಟೆಯ ಕಟ್ಟಿ ಆಕಳ ಹಾಲನ್ನೆರೆದು ಸಿಹಿಫಲವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ಮಾತು. ಸದ್ಗುಣ ಸದಾಚಾರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸುವುದು ಇಂದು ಯಾರಿಗೂ ಬೇಡವಾಗಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಇಂದಿನ ವಾತಾವರಣ ಅಶಿಸ್ತಿನ ಆಗರವಾಗಿದೆ; ರಾಕ್ಷಸೀಯ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಸಾಗರವಾಗಿದೆ, ಎಲ್ಲೆಯವರಿಗೆ ಸದುರಿಗಳನ್ನು, ಸದಾಚಾರಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸಮಾಜ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಬೆಳೆವಣಿಗೆಯನ್ನು ಕಾಣಲಾರವು. ಈ ಬಗೆಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಸಾವಿತ್ರಿವಾದರೂ ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನರಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಂದಾಗಮಾತ್ರ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬಹುದು. ಅಂತೆಯೇ ಮಹಾನುಭಾವಿ ಅಣ್ಣ ಬಸವಣ್ಣನವರು 'ಎರಿ ನೀರುಂಟೊಡೆ ನ್ನಾರಿ ತಪ್ಪು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕುನಡೆ ತಾಯಿಯ ಮೊಲೆಹಾಲು ನಂಜಾದೊಡೆ ಇನ್ನಾರಿಗೆ-ದುರುವೆ' ಎಂದು ಹಲ್ಲುಬಿರಬೇಕು.

— ੩. ਗੁਪਤ ਗੁਪਤ ਗੁਪਤ

ಚುಂಬನ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಅರ್ಥವೇಯಿದೆ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಲ್ಲಿ ಅದು ಪ್ರೇಮ, ವಿಶ್ವಾಸಗಳ ಕುರುಹಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಾಣಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಬಾಹ್ಯ ಸಂಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಾಧನವಾಗುವ ಮುತ್ತು ಒಂದು ಅನನ್ಯ ಅನುಭವ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಕಾಳಿದಾಸ, ಭಾಸ ಮೊದಲಾದ ಕವಿಗಳು ಅಧರಾಮೃತವಾಸವೆಂದು ಕರೆದಿರುವ ಚುಂಬನದ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಧಿ ವಿಧಾನಗಳ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ನಾತ್ಯಾಸ್ತ್ರೀಯನೇ ಮೊದಲಾದ ಕಾಮಸೂತ್ರ ರಚನಕಾರರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕನ್ನಡ ಕವಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಬರೆದ “ಮನ್ಮಥ ವಿಜಯ” ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪೂರ್ಣ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನೇ ಚುಂಬನದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಾಗಿ ಮೀಸಲಿರಿಸಿ, 12 ವೇದಗಳಲ್ಲೇ ಉಕ್ತವಾಗಿದೆಯೆಂದೂ ವಿದೇಶಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲಿದ್ದರೇ ಅದು ಹರಡಿಹಬೇಕೆಂದೂ ಸರ್ಜನ್ ರಿಯರ್ ಅಡ್ಮಿರಲ್ ಸಿ.ಎಂ.ಬೀಡನ್‌ನೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಹಲವು ವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೆನೆಗೆ ನೀಡುವ

ಹಲವು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೆನ್ನೆಗೆ ನೀಡುವ ಮುತ್ತು ಸ್ವೇತದ ದ್ಯೋತಕ ಗ್ರೀಕರ
ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅದು ಸ್ವರ್ಗದ ಬೀಗದ ಕೈ. ಪಾರ್ಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಹು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಸಮಾನ
ಅಂಶಸ್ತಿನವರು ಎದುರಾದರೆ ತುಪ್ಪಗಳಿಗೂ ಅಂಶಸ್ತಿನಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಾಸವಿದ್ದರೆ ಕೆನ್ನೆಗಳಿಗೂ
ಮುತ್ರಿಕೈಕೊಳ್ಳುವ ಸದ್ಭತಿಯುತ್ತು ಕೈಯ ಹಿಂಭಾಗಕ್ಕೆ ಚುಂಬಿಸುವುದು ಮುಸ್
ಲ್ಮಾನರಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠೆ ಗೌರವಗಳ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ರಾಜರ ರಾಣಿಯರ ಕೈಗಳಿಗೆ
ಹೀಗೆ ಚುಂಬಿಸುವ ಕ್ರಮವಿತ್ತು. ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ನೀಡುವ ಚುಂಬನ ವಾತ್ಸಲ್ಯಪೂರಿತ
ತತ್ವವೆ. ಪಾದಗಳಿಗೆ ಮುತ್ರಿಡುವುದು ಕೈಸ್ತರಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯ ಪ್ರತೀಕ. ಇಗರ್ಜಿಗಳಲ್ಲಿ
ರುವ ಪ್ರತೀಮೆಗಳಿಗೆ ಚುಂಬಿಸಿ, ಕೈಸ್ತರು ತಮ್ಮ ಭಕ್ತಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವಂತೆ ಮುಸಲ್ಮಾ
ನರು ಮಕ್ಕಾದಲ್ಲಿರುವ ಪವಿತ್ರ ಕಾಬಾ ಶಿಲೆಗೆ ಚುಂಬಿಸುವ ಪರಿಪಾಠವಿದೆ. ಗ್ರೀಸಿನ
ಚುಂಬನದಿಂದಲೇ ವಿರೂಪಗೊಂಡಿದೆ. ಶಿಲಾ ವಿಗ್ರಹವೊಂದು ಭಕ್ತಾದಿಗಳ
ಗಳೇ ಅದರಿಂದಾಗಿ ಮಾಯವಾಗಿದೆ. ರೋಮಿನ ಸಂತ ಸೀಟರಿನ ಕಾಲಿನ ಬೆರಳು
ಚುಂಬನದ ಕ್ರಮ ಕೂಡ ಸೇರಿದೆ. ಚುಂಬನದ ಹಲವು ವಿಧಗಳಲ್ಲಿ ಮೃತ್ಯು

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರು ಮುತ್ತನ್ನು 'ಸಿಹಿ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ರಾಜ
ಕ್ರೀಡೆಗೆ ಕರೆಯುವ ಗೋಪಿಕೆಯರು 'ಅಧರಸಿಂಧುನಾ' ಅಸ್ಯಯಯಸ್ವನ್ತಾ' (ಅಧರ

ಮುದ್ರೆಯನ್ನೊತ್ತಿ ನಮ್ಮನ್ನು ತೃಪ್ತಿಗೊಳಿಸು) ಎಂದು ಪೀಡಿಸುತ್ತಾ. ೧. ಅಧರ ಮಧು
ಅಮೃತ, ದ್ರಾಕ್ಷೆ, ಜೇನಿಗಿಂತಲೂ ಮಧುರವಾದುದೆಂಬ ಅಭಿಮತ ಕವಿ ಜಗನ್ನಾಥ
ನದು. ಯಹೂದ್ಯರಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಧಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಬಳಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದ ಚುಂಬನವನ್ನು
ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿ ಕಾಮಕ್ಕೆ ಬಳಸಬಾರದೆಂಬ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದ್ದಿತು. ಅದನ್ನು ಕಾಮ
ಕೇಳಿಗೆ ಬಳಸಬಹುದೆಂದು ರೂಢಿಗೆ ತಂದವನು ಸೈಂಟ್ ಪಾಲ್. ತಾಗೋರೆರ
ಬಂಗಾಳಿ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಚುಂಬನದ ಬಣ್ಣನೆಯಿದೆ.

ಎಸ್ಕಿಮೋಗಳು ಕೆನ್ನೆಗೆ ಮೂಗಿನಿಂದ ಚುಂಬಿಸಿ ಅತಿಥಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆರು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ದೇವರಿಗೆ ವಂದಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ ಚುಂಬನವಾಗಿ ಗಿತ್ತಂತೆ. ನಮ್ಮ ಪುರಾಣದ ದೇವನೊಬ್ಬನು ಕೂಸು ಇದ್ದಾಗಲೇ ವಿವಾಹವಾಗಿ ಎದೆಯ ಹಾಲಿನ ಬದಲು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಅಧರವನ್ನು ಹೀರಿ ಅದರಲ್ಲಿನ ಅಮೃತವನ್ನು ಸವಿದು ಬೆಳೆದು ದೊಡ್ಡವನಾದ ಕಥೆಯೊಂದು ಕೇಳಿಸಿಗುತ್ತದೆ. 'ಲ್ಯಾಟಿನ್' ಇತಿಹಾಸಕಾರ ಕೇಟೋ ಚುಂಬನ ಹೇಗೆ ಉದಯವಾಯಿತೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ 'ರೋಮನ್' ಸಾಮ್ರಾಟರು ತಮ್ಮ ಪ್ರೇಯಸಿಯರು ಮದ್ಯಪಾನ ಮಾಡಲು ಒಪ್ಪುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವಾದ ಕಾರಣ ಅವರು ಮದ್ಯಪಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಅವರ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ತುಟಿಯಟ್ಟು ಪರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ಈ ವಿಧಿ ಹುಟ್ಟಿತೆಂದು ಬರೆಯುತ್ತಾನೆ. ಭರ್ತ್ಸಹರಿಯ ನೀತಿಶತಕ, ಗೀತಗೋವಿಂದಗಳಲ್ಲಿ ಚುಂಬನದ ಮಾಧುರ್ಯದ ವಿವರವಿದೆ. ಖುಜುರಾಹೋ, ಕೋನಾರ್ಕ್ ಹಾಗೂ ವಿದೇಶಗಳ ಹಲವಾರು ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಶಿಲ್ಪಗಳು ಚುಂಬನದ ಭಾವ ಭಂಗಿಗಳನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದಿವೆ.

ಹಲವಾರು ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಶಿಲ್ಪಗಳು ಚುಂಬನದ ಭಾವ ಭಾವಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ
ತುಟಿಗೆ ತುಟಿ ಸೇರಿದಾಗ ಪಾರಾಮೀಶಿಯಂ ಎಂಬ ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿ ಉತ್ಪಾದನೆ
ಯಾಗುತ್ತವೆ. ಅಂತೆಯೇ ಅದು ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ವ್ಯಾಧಿಗಳ ವಾಹಕವೂ ಹೌದು.
ಹಲವು ರೋಗಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಬಲ್ಲ ಎಂಟಿಮೊಬ ಎಂಬ ರೋಗಾಣುವೂ ಚುಂಬನ
ದಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತದೆ.

ಒಂದು ಸಾಧಾರಣ ಚುಂಬನದಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ 3 ನಿಮಿಷ ಕಡಮೆ ಯಾಗುವುದಾದರೆ ಒಂದು ಉನ್ನಾದಕರ ಚುಂಬನದಿಂದ 10 ನಿಮಿಷ ಕಮ್ಮಿಯಾಗುವುದೆಂದು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ತಜ್ಞರ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಉನ್ನಾದಕರ ಚುಂಬನವು ಒಬ್ಬರಿಂದೊಬ್ಬರಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ರೋಗಾಣುಗಳನ್ನು ವಿನಿಮಯ ಮಾಡುವುದಲ್ಲದೆ ಹಲವು ರೋಗಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆಯೆನ್ನುತ್ತಾರೆ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ತಜ್ಞರು. 1948ರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವದ ಹಲವೆಡೆ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕವಾಗಿ ಫ್ಲು ಹರಡಿದಾಗ ಅಣುಜೀವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಅದಕ್ಕೆ ಚುಂಬನವೇ ಕಾರಣವೆಂದು ಶೋಧಿಸಿದರು. ವಿಶ್ವವಾದ್ಯಂತ ಚುಂಬನವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವ ಭಿತ್ತಿಪತ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರಚುರಪಡಿಸಿದರು.

ಅಮೇರಿಕದ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ದಂತಕ್ಷಯದ ವ್ಯಾಧಿ ತೀರ ಸಾಮಾನ್ಯ. ಡೆಂಟಲಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಬಾಯಲ್ಲಿರುವ ದಂತಕ್ಷಯದ ಕ್ರಿಮಿಗಳು ಹರಡದಂತಾಗಲು ಚುಂಬನವನ್ನು ಡೂರವಿಡಬೇಕೆಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿವೆ. ಚುಂಬನದಿಂದಲೇ ಬರುವ ರಕ್ತಗ್ರಂಥಿ ಜ್ವರದಿಂದಾಗಿ ವಾರಗಟ್ಟಲೆ ರೋಗಿಗಳು ನರಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಲಂಡನಿನಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ಈ ಜ್ವರ ಉಲ್ಬಣಿಸಿದಾಗ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಚುಂಬಿಸುವುದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿದರಲ್ಲದೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯರೂ ದಾದಿಯರೂ ಮುತ್ತಿಡಬಾರದೆಂದು ಕಟ್ಟು ಮಾಡಿದರು. ವಿಸ್ಕಂಟ್ಸ್ ಎಂಬ ಹಲ್ಲಿನ ರೋಗವೂ ಚುಂಚನದ ಕೊಡುಗೆ. ರಕ್ತದ ಒತ್ತಡ ಹೃದಯ ವ್ಯಾಧಿಗಳಿಗೂ ಅದು ಪೂರಕ ವೆಂಟು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ತಜ್ಞರು ಹೇಳುವರಾದರೆ ಚುಂಬನದಿಂದ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಯಾಮ ಸಿಗುವುದೆಂದು ಅಮೆರಿಕದ ವೈದ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಮೊದಲು ಪ್ರೇಮದ ಸಂಕೇತವಾಗಿದ್ದ ಚುಂಬನ ಕಾಮದ ತಿರುಳಾದಾಗ ಕೆಫೋಲಿಸ್ ಚರ್ಚ್ ಅದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿತು. ಆದರೆ ಕ್ರೈಸ್ತಧರ್ಮದ ಜೊತೆಗೇ ಪ್ರಪಂಚ ವಿದ್ಯೆ ಹರಡಿದ ಚುಂಬನ ಅಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಜಪಾನ್ ಮತ್ತು ಚೀನಾಕ್ಕೆ ಚುಂಬನ ಕಾಲರಿಸಿದ್ದು ದ್ವಿತೀಯ ವಿಶ್ವಸಮರದ ಬಳಿಕ. ಆ ಮೊದಲು ಚುಂಚನದ ವಿಚಾರವೇ ಅವರಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಜಪಾನಿಗೆ ತೆರಳಿದ ಅಮೆರಿಕನ್ ಸೈನಿಕರು ಬಹುಮಂದಿ ಜಪಾನೀ ಚಿಲುವೆಯರ ಗೆಳೆತನ ಗಳಿಸಿದರಾದರೂ ಆವರ ಮನಗೊತ್ತಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಶೋಧಿಸಲು ಬಂದ ಮನೋನಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಜಪಾನೀ ಚಿಲುವೆಯರು ಚುಂಬನಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪದಿರುವುದನ್ನು ಮನಗಂಡರು. ಆ ಚಿಲುವೆಯರು ಚುಂಬನಕ್ಕೆ ಒಡಂಬಟ್ಟ ಅನಂತರವೇ ಸೈನಿಕರ ಉತ್ಸಾಹ ಮರುಕಳಿಸಿತು. ಎಸ್ಕಿಮೋಗಳಲ್ಲಿ ಅಧರ ಚುಂಬನ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ.

ಮೃತ್ಯು ಚುಂಬನಕ್ಕೆ ಹೆಸರಾದ ರಷ್ಯನ್ ಸುಂದರಿ ಕಾಂಟಿಸ್ ಮೆರಿ ಟರ್ನೋ ವೆಸ್ಕಿಯಿಂದ ಚುಂಬಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಯುವಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಪಾರ. ಆದರೆ ಆಕೆಯಿಂದ ಚುಂಬಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರು ಆಕೆ ಎನ್ನು ಕೇಳಿದರೂ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು ಅಥವಾ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗಳಿಸು ವಂತಹ ಶಕ್ತಿ ಆ ಚುಂಬನಕ್ಕೆತ್ತು. ಎಂಟನೆಯ ಹೆನ್ರಿ ಮುಂಜಾನ್ ಬೇದಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅತ್ಯಂತ ಸುಂದರಿಯೊಬ್ಬಳನ್ನು ನೋಡಿ ಮರುಳಾಗಿ ಅವಳಿಗೆ ಮುತ್ತಿಟ್ಟ. ಅದೇ ಅವನು ಕೊಟ್ಟ ಮೊದಲ ಚುಂಬನ. ಮುಂದೆ ಆ ಸುಂದರಿ ಅನ್ನಾ ಬೋಲಾಯ್ ಅವನ ಪ್ರಿಯತಮೆಯಾದಳು. ಅವರ ಪ್ರಥಮ ಚುಂಬನದ ಗುರುತಾಗಿ ಕೆಂಟನ್ ಹೆನ್ರಾ ಕೇಸ್ನಲ್ಲಿ ಸ್ಮಾರಕವೊಂದಿದೆ.

ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಚುಂಬನಗಳ ವಿನಿಮಯವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಹಾಲಿವುಡ್ ಚಲನಚಿತ್ರ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ. ಆದರೆ ನಿಜ ಜೀವನದಲ್ಲಿ 10 ಸಾವಿರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು

ತರುಣಿಯರಿಂದ ಚುಂಬನ ಪಡೆದು ದಾಖಲೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದವ ಸ್ಟೀವ್ ಅಮೇರಿಕ ಯುದ್ಧದ ಧೀರ ಸೇನಾನಿ ರಿಚ್ಮಂಡ್ ಹೋಬ್ಬನ್. ಆತ ಹೋದಲ್ಲಲ್ಲಿ ಚುಂಬನಕ್ಕೆ ಸಾಲುಗಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದರು ನೀರಿಯರು.

ಚುಂಬನ ಒಂದು ಭೀಕರ ಯುದ್ಧಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಸ್ಯಾರಾ ಬಾರೊದ್ರ ಎರಡನೆಯ ಆಲ್ಫ ರಿಚಾರ್ಡ್ಸ್‌ನು ತನಗೆ ರಾಜನಿಂದ ತಿಳಿದ ಒಂದು ಮಹಾರಹಸ್ಯವನ್ನು ಬಬ್ಬ ಸುಂದರಿ ಕೊಡುವ ಚುಂಬನದ ಆಶೆಯಿಂದ ಆಕೆಗೆ ತಿಳಿಸಿದ. ಆ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಅವಳು ರಾಜನ ವೈರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದಳು. ಇದು ರಾಜನಿಗೆ ತಿಳಿದ ರಿಚಾರ್ಡ್ಸ್‌ನನ್ನು ಗಡೀವಾರು ಮಾಡಿಸಿದ. ರಿಚಾರ್ಡ್ಸ್ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ. ರಾಜಕುಮಾರ ಬ್ರಿಫ್ಲಿಗೆ ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಡೆವರೆಗಿಲ್ಲಾ ಅನುಕೂಲಳಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಕೆ ರಾಜಕುಮಾರ ಡ್ಯಾರಾಮುಡ್ ಮುರ್ರೋನಿಗೆ ಮುತ್ತಿಕ್ಕಿದ ತಪ್ಪಿಗಾಗಿ ಏರ್ಲೆಂಡ್ ಭಯಂಕರ ಯುದ್ಧವನ್ನೇ ಮಾಡಿತು.

ಅರ್ಥರ್ ಮೇಚರ್ 71 ನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತೀರಿಕೊಂಡ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ. ಆತ ತನ್ನ ಜೀವಿತದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಸಲ ಹೆಣ್ಣಿನ ಅಧರಾಮೃತ ಪಾನ ಮಾಡಿದ. ಅಪ್ರಾಯಮಾನವಾದ ಸುಖವನ್ನು ಆತನ 21 ರ ಗೆಳತಿ ಕ್ಲಾರಾಮೋಹಳು ನೀಡಿದಳಂತೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವನು ಆಕೆಗೆ ಅರ್ಧ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಬಹುಮಾನವಾಗಿ ನೀಡಿದ.

ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಯುವಕ ಸೈನಿಕ ಬೇಕರ್ ಒಂದು ಸಲ ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಲಾವಣ್ಯವತಿಯೊಬ್ಬಳನ್ನು ಚುಂಬಿಸಿದ. ಆಕೆ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡು ಅವನ ವಿರುದ್ಧ ದೂರು ಸಲ್ಲಿಸಿದಳು. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಅವನು ಸೇನೆಯಿಂದ ಪದಚ್ಯುತಗೊಂಡ. ಅನಂತರ ಬೇಕರ್ ಟರ್ಕಿಯ ಸೇನೆಗೆ ಸೇರಿದ. ಸೇನೆಯಿಂದ ಪದಚ್ಯುತಗೊಂಡ. ಅನಂತರ ಬೇಕರ್ ಟರ್ಕಿಯ ಸೇನೆಗೆ ಸೇರಿದ. ಸೇನೆಯಿಂದ ಪದಚ್ಯುತಗೊಂಡ. ಅನಂತರ ಬೇಕರ್ ಟರ್ಕಿಯ ಸೇನೆಗೆ ಸೇರಿದ. ಸೇನೆಯಿಂದ ಪದಚ್ಯುತಗೊಂಡ.

ಫಾರ್ಮೊಸಾದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಾತ ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯನ್ನು ರಾತ್ರಿ ಬೆಳಗಾಗುವುದರೊಳಗೆ 30,000 ಸಾವಿರ ಸಲ ಚುಂಬಿಸಿದ. ಆಕೆ ವೈದರ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅವನ ಈ ಹುಚ್ಚನ್ನು ಬಿಡಿಸಲು ಸಲಹೆ ಕೇಳಿದಾಗ ಅವರು ನೀಡಿದ ಯೋಗಾಸನದ ಆಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಅವನ ಹುಚ್ಚು ತೊಲಗಿತು. ಒಂದು ಚರ್ಚನಭಾವಣೆ ನಿರ್ಮಾಣದ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಾಗಿ ಚಿಕಾಗೋದಲ್ಲಿ ಚುಂಬನ ಮಾರಾಟದ ಸ್ಪರ್ಧೆ ನಡೆಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ

ಹಿಲ್‌ವೆಟ್ ಎಂಬ ಯುವಕನು ಹಿಡ್ಡಿ ಹಿಸ್ ಎಂಬ ತರುಣಿಯನ್ನು ಸತತ 6 ತಾಸು, 10 ನಿಮಿಷ, 30 ಸೆಕೆಂಡುಗಳ ಕಾಲ ಚುಂಬಿಸಿ, ದಾಖಲೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದನು.

1934 ರಲ್ಲಿ ಲಂಡನ್ನಿನ ಚುಂಬನ ಕನ್ನಿಕೆಯೊಬ್ಬಳು ಒಂದು ಸೇನಾ ತುಕಡಿ ಯಲ್ಲಿ 'ಇನ್‌ಪೆಕ್ಷನ್ ಮೊನೋ ನೂಕ್ಲಿಯಾಸಿಸ್' ಎಂಬ ಅಂಟುರೋಗವನ್ನು ಚುಂಬ ನದ ಮೂಲಕ ಹರಡಿದಳು. ಜಪಾನಿಗೆ ಮೊದಲು ಚುಂಬನ ಕಾಲಿರಿಸಿದಾಗ ಹುಚ್ಚರ ಆಟವೆಂದು ಟೀಕಿಸಿದವರಿದ್ದರು. ಈಗ ಅಲ್ಲೂ ಚುಂಬನ ಪ್ರಿಯರಿದ್ದಾರೆ. ಧನಿಕರಿಗೆ ಬೆದರಿಕೆ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆದು, ಆ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಸಿದ ಕವರನ್ನು ಬಾಯಿಯ ಜೊಲ್ಲಿನಿಂದ ಅಂಟಿಸುವಾಗ ಕವರಿನಲ್ಲಿ ಅವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ಮೂಡಿದ ತುಟಿಯ ಗುರುತಿನಿಂದ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸುವ ವಿಧಾನ ಜಪಾನಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇಂದ್ರಿಯಾ ತೀತ ಸುಖವು ಚುಂಬನದಿಂದ ಸಿಗುವುದೆಂಬುದನ್ನು ಜಪಾನಿನ ಪರಿಣತರೂ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ.

ಚುಂಬನವು ಕಲಾತ್ಮಕವಾಗಿರಬೇಕೇ ವಿನಹ ಪ್ರಚೋದಕವಾಗಬಾರದೆನ್ನುವ ಡಾ|| ರ್ಯಾಂಡ್ ಮೇಯರ್ ಕಾಮೋನ್ಮಾದದ ಒಂದು ಮುತ್ತು ನಿಮ್ಮ ತುಟಿಗಳಲ್ಲಿ 250 ಕ್ರಿಮಿಗುಚ್ಚಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆಂದೂ ಈ ಗುಚ್ಚ ಹಲವು ರೋಗಗಳ ಮೂಲ ವೆಂದೂ ಜಗತ್ತನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬಾಯಿಯ ಲಾಲಾರಸದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಕ್ರಿಮಿ ಗಳು ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಬಾಯಲ್ಲಿರುವ ಕ್ಷಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಂದ ವಿಷಾಮ್ಲಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ, ಒಸಡು ಬಾತುಕೊಳ್ಳುವ ವಿನೋಸೆಂಟ್ ರೋಗವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆಯಂತೆ. ಒಂದು ಸಲ ವೈದ್ಯರು ಮತ್ತು ದಾದಿಯರ ಚುಂಬನದಿಂದ ಹರಡಿದ ರೋಗಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ರಾಯಲ್ ಫ್ರೀ ಹಾಗೂ ಇಸ್ಟಲಿಂಗ್‌ಟನ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಯಿತಂತೆ.

ಮುತ್ತು ಮುತ್ತೆಂದು | ಮುತ್ತು ಮಾರುತ ಬಂದ

ಕೆಟ್ಟ ಬಳಿಗಾರ್ ಬಳಿಗೋಡಿ |

ಕೆಟ್ಟ ಗಾರುಡಿಗೆ | ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ಕೈತುಂಬ

ತುಟಿಯೆಂಜಲ ಮಾಡಿ ಕಳಿಸಿದ ||

ಎಂದು ಯುವತಿಯೊಬ್ಬಳು ಕೆನ್ನೆ ಕೆಂಪು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಡು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ದಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ.

ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಶುಭದಿನ

—ಬಿ. ಎಸ್. ವಿರೂಪಾಕ್ಷಪ್ಪ
ಅಡ್ವೋಕೇಟ್, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಕಾಡುವ ಚಳಿಗೆ ಕಡೆದಿನ
ದಿನಕರ ತಿರುವಿನ ಮೊದಲದಿನ
ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಶುಭದಿನ.

ಎಳ್ಳುಬೆಲ್ಲವ ಮೆಲುವದಿನ
ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತನು ಉಲಿವದಿನ
ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಶುಭದಿನ.

ಮಣ್ಣಿನ ಮಕ್ಕಳು ಮೆರೆವದಿನ
ಒಕ್ಕಣೆ ಮಾಡಲು ತಕ್ಕದಿನ
ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಶುಭದಿನ.

ನಾರಿಮಣಿಯರು ಕಲೆವದಿನ
ಮಂದಿ ಮಕ್ಕಳು ನಲಿವದಿನ
ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಶುಭದಿನ.

ಶಂಕರನೊಲುಮೆಯ ಶುಭದಿನ
ಸಂಕಟ ಹರಣದ ಶುಭದಿನ
ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಶುಭದಿನ.

ಗುರುವಿನ ಬಳಗವು ಬೆಳೆವದಿನ
ಗುರಿಸಾಧನೆಯ ಅರಿವದಿನ
ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಶುಭದಿನ.

ಅಬಲರೇ ಬಲಶಾಲಿಗಳಾದಾಗ!

—ಬಿ. ಸುಬ್ರಾಯ ಅಡಿಗ

ರೇಲ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಘಟನೆ, ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ಬಸ್ತೀಜಿಲ್ಲೆಯ ಕರಾನ್ ಹಳ್ಳಿಯ ಅಗಸನೊಬ್ಬ ಒಮ್ಮೆ 'ನನ್ನ ಕತ್ತಿಯೊಡನೆ ಸೆಡಸಾಡಬಲ್ಲ ಆನೆಯಿದ್ದರೂ ಬರಲಿ!' ಎಂದು ಡಂಗೂರ ಹೊಡೆಸಿದ. ಯಾವ ಮಾವಟಗನಿಗೂ ಧೈರ್ಯ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆನೆ ಎದುರು ಬರುತ್ತಲೇ ಕತ್ತಿ ಜೋರಾಗಿ ಲತ್ತಿ ಕೊಡುತ್ತಿತ್ತು, ಮತ್ತು ಸಮಯಸಾಧಿಸಿ ಆನೆಯ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಕೆಳಗೆ ನುಸುಳಿ ಆನೆಯ ಮರ್ಮಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪೆಟ್ಟು ಹೊಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಹೊಡೆತಗಳನ್ನು ತಾಳಲಾರದೆ ಆನೆ ಫೀಳಿಡುತ್ತ ಓಡಿಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಬಲಿಷ್ಠ ಪಶುಪಕ್ಷಿಗಳು ತಮಗಿಂತ ನಿರ್ಬಲವಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಯಿಟ್ಟು ಅವನ್ನು ಜಯಿಸುತ್ತವೆ; ಅಥವಾ ಕೊಂದುಹಾಕುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಹೀಗೆಯೇ ಆಗುತ್ತಿದ್ದೆಂದು ಹೇಳಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ದುರ್ಬಲಜೀವಿಗಳು ತಮ್ಮ ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ಮರಿಗಳ ಪ್ರಾಣರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಉತ್ತೇಜಿತವಾಗಿ ಶತ್ರುಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಬಲಶಾಲಿಯೆನಿಸುವುದುಂಟು.

ಬೊಂಬಾಯಿಯ ನ್ಯಾಚುರಲ್ ಹಿಸ್ಟ್ರಿ ಸೊಸೈಟಿಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕಾಟನ್ ಫ್ರೇಜರ್ ತಾವು ಕಣ್ಣಾರೆಕಂಡ ಘಟನೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಫ್ರೇಜರ್ ಪುಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ೧೧ ಘಂಟೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ವಿಶಾಲವಾದ ಅಶ್ವತ್ಥವೃಕ್ಷದ ಎತ್ತರವಾದ ಕೊಂಬೆಯಿಂದ ತಲೆಕೆಳಗಾಗಿ ಜೋತಾಡುತ್ತಿರುವ ಹಾವೊಂದು ೫-೬ ಗಿಳಿಗಳಿಂದ ಆತ್ಮರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡರವರು. ಆ ಗಿಳಿಗಳು ಬೇರೆಬೇರೆ ದಿಕ್ಕುಗಳಿಂದ ಬಂದು ತಮ್ಮ ಮೊನಚಾದ ಕೊಕ್ಕಿನಿಂದ ಹಾವನ್ನು ಕುಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದವು. ತುಸುಹೊತ್ತಿನ ಬಳಿಕ ಒಂದು ಗಿಳಿ ತನ್ನ ಯುದ್ಧರಚನೆಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿತು. ಇತರ ಗಿಳಿಗಳು ಹಾವಿನ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡುವಾಗಲೇ ಈ ಗಿಳಿ ಜೋತಾಡುತ್ತಿರುವ ಹಾವನ್ನು ಮಧ್ಯದಲ್ಲೇ ಕಚ್ಚಿ ಎಳೆಯಿತು. ಹಾವಿನ ಹಿಡಿತ ಕೊಂಬೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಹೋಗಿ, ಅದು ಧೂಪ್ಪನೆ ಕೆಳಬಿತ್ತು. ಬಂಡೆಯಮೇಲೆ ಬಿದ್ದುದರಿಂದ ಹಾವು ಸತ್ತೇಹೋಯಿತು. ಈ ರೀತಿ ನಿರ್ಬಲ ಗಿಳಿಗಳು ಶತ್ರುವಿನಿಂದ ಸಾರಾದವು.

ಟೆಕ್ಸಾಸ್ (ಅಮೇರಿಕಾ)ದ ಜಂతు ವಿಶೇಷತಜ್ಞರಾದ ಹೆಚ್. ಸಿ. ಜಾನ್ ಒಂದು ದಿನ ಪೊದೆಯೊಂದರ ಬಳಿ ಭಯಭರಿತ ಚೀತ್ಕಾರ ಕೇಳಿದರು. ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದಾಗ ಐದಡಿ ಉದ್ದದ ಹಾವಿನ ಬಾಯಿಯೊಳಗೆ ಸಣ್ಣ ಇಲಿಯೊಂದು ಸಿಕ್ಕು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವೇಚಾಡುತ್ತಿತ್ತು, ಆಗಲೇ ಮತ್ತೊಂದು ಇಲಿ ವೇಗವಾಗಿ ಬಂದು ಹಾವಿನ ಮೇಲೆ ದಾಳಿಯಿಟ್ಟಿತು. ಅದರ ಕಡಿತಗಳನ್ನು ತಾಳಲಾರದೆ ಹಾವು ಚಡಪಡಿಸಿತು. ಆ ಇಲಿ ಹಾವಿನ ಬಾಲವನ್ನೇ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಕಡಿಯತೊಡಗಿತು. ಹಾವು ಅದೆಷ್ಟು ತಿರುಗಿದರೂ ಫಲವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ತನ್ನ ಬಾಯಿಯ ಇಲಿಯನ್ನು ಹಾವು ಬಿಟ್ಟೊಡನೆಯೇ ಆ ಎರಡೂ ಇಲಿಗಳು ಲಗುಬಗೆಯಿಂದ ಹತ್ತಿರದ ಬಿಲಸೇರಿ ಮರೆಯಾದವು.

ಹಳ್ಳಿಗನೊಬ್ಬ ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡ ನೈಜ ಘಟನೆಯಿದು :—ಎರಡು ಹಸುಗಳು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮೇಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಆಗಲೇ ಪೊದೆಯಿಂದ ಚಿರತೆಯೊಂದು ಬಂದು ಒಂದು ಹಸುವಿನ ಮೇಲೆ ಎರಗಿತು. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಎರಡನೇ ಹಸು ಚಿರತೆಯ ಬೆನ್ನನ್ನು ತನ್ನ ಕೊಂಬುಗಳಿಂದ ಬಲವಾಗಿ ತಿವಿಯತೊಡಗಿತು. ನೋವನ್ನು ತಾಳಲಾರದೆ ಚಿರತೆ ಈ ಹಸುವನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಬಂದಾಗ ಮೊದಲ ಹಸು ಸಾವರಿಸಿಕೊಂಡು ಚಿರತೆಯನ್ನು ಕೊಂಬುಗಳಿಂದ ದೂರಕ್ಕೆ ಹಾರಿಸಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಎರಡು ಹಸುಗಳ ನಡುವೆ ಸಿಕ್ಕ ಚಿರತೆ ಪುಟಬಾಲಿನಂತೆ ಅತ್ತಿತ್ತ ಹೊರಳಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಕೋಡುಗಳ ಹೊಡೆತದಿಂದ ರಕ್ತ ರಂಜಿತವಾದ ಚಿರತೆ ನಿರುಪಾಯವಾಗಿ ಓಟಕತ್ತಿತು.

ಮೊಲದಂತಹ ಅಂಜುಕುಳಿ ಪ್ರಾಣಿ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಒಮ್ಮೆ ಒಂದು ಬೇಟೆ ನಾಯಿ ಮೊಲದ ಮರಿಗಳ ಮೇಲೆ ದಾಳಿಯಿಟ್ಟಾಗ, ತಾಯಿಮೊಲ ನಾಯಿಯನ್ನೆದುರಿಸಿ ತನ್ನ ಹಿಂಗಾಲುಗಳಿಂದ ಬಲುಜೋರಾಗಿ ನಾಯಿಯ ಮೋರೆಗೆ ಹೊಡೆದು ನಾಯಿಯನ್ನೇ ಓಡಿಸಿಬಿಟ್ಟಿತು!

ಇದೇ ರೀತಿ ಒಮ್ಮೆ ನರಿಯೊಂದು ಸಮಯಸಾಧಿಸಿ ಬಾತುಕೋಳಿಯೊಂದನ್ನು ಹಿಡಿಯಿತು. ಬಾತುಕೋಳಿಯ ಕೂಗು ಕೇಳಿ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲೇ ಇದ್ದ ಇನ್ನೊಂದು ಬಾತುಕೋಳಿ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಓಡುತ್ತಬಂತು. ತನ್ನ ಕೊಕ್ಕಿನಿಂದ ನರಿಯನ್ನು ಕಚ್ಚುತ್ತ, ರೆಕ್ಕೆಗಳಿಂದ ಅಪ್ಪಳಿಸುತ್ತ ನೋಯಿಸತೊಡಗಿತು. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಹೆದರಿದ ನರಿಯ ರೆಕ್ಕೆಗಳಿಂದ ಅಪ್ಪಳಿಸುತ್ತ ಕೊಕ್ಕಿನಿಂದ ತಪ್ಪಿಹೋಯಿತು. ಆಗ ಅದು ಸುರಕ್ಷಿತ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಓಡಿ ಬಾಯಿಯಿಂದ ಬಾತುಕೋಳಿ ತಪ್ಪಿಹೋಯಿತು. ನರಿಯೆದುರು ಆ ಬಡಪಾಯಿಗಳ ಹೋಗುವ ಬದಲು ನರಿಯಮೇಲೆ ದಾಳಿಯಿಟ್ಟಿತು. ನರಿಯೆದುರು ಆ ಬಡಪಾಯಿಗಳ ಶಕ್ತಿಯಾದರೂ ಎಷ್ಟು? ಆದರೆ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಅವು ಮಾಡಿದ ಪ್ರತಿದಾಳಿಯಿಂದ ಕಂಗೊಟ್ಟ ನರಿ ಕೊಳ್ಳೆಯ ಆಸೆಯನ್ನೇ ತೊರೆದು ಓಡಿಹೋಯಿತು.

ಈ ರೀತಿ ಅಶಕ್ತರೇ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ತಮಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಶಕ್ತಿಶಾಲಿಗಳಾದವರನ್ನು ಹೊಡೆದೋಡಿಸುವುದುಂಟು. (ಹಿಂದಿಯಿಂದ)

ಡಿಸೆಂಬರ್, 1982

(10ನೇ ಪುಟದಿಂದ)

ಹೊರಗಣ್ಣು ಹಾಕಾದರೂ ಅದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಉನವಲ್ಲ, ಒಳಗಣ್ಣು ತೆರೆದಿರಬೇಕು. ಅದು ನಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿ ಕುರುಡಾಗದಂತೆ, ವಿವೇಕಶೂನ್ಯವಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೇ ಜ್ಞಾನಿಗಳು 'ಅಂತಃಚಕ್ಷು' ಎಂದದ್ದು. ಇದು ಕುರುಡಾದರೆ ಅಗುವ-ಅನಾಹುತ ಸಂಪದಿಸಲಾರದ್ದು. ಬುದ್ಧಿಗುರುಡನ ಅವಿವೇಕ ನಡವಳಿಕೆಗಳು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೇಡು ತರುವಂಥವಲ್ಲ. ಅದರ ತಾಪ ಸಮಾಜಕ್ಕೂ ತಾಕುತ್ತದೆ. ಉಪ್ಪು ತಿನ್ನುವವನು ಒಬ್ಬನಾದರೆ ನೀರು ಕುಡಿಯುವವರು ಹಲವು ಮಂದಿ.

ಅಂದಮೇಲೆ ನಮಗೆ ಕಣ್ಣಿದೆ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸಮಾಧಾನ ಗೊಂಡರಷ್ಟೇ ಸಾಲದು. ಅದಕ್ಕೆ ಮುಜು ದೃಷ್ಟಿ ಸಿದ್ಧಿಸಿದೆಯೇ? ಲೋಕವನ್ನು ಕಂಡು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

(ಆಕಾಶವಾಣಿ ಕೃಪೆ)

ಹಿ ತೈ ಪಿ

ನೇತನದ ದಿನದಂದು
ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಹೋಗುವುದನ್ನು ಮರೆಯದಿರಿ.
ಅಲ್ಲೊಬ್ಬ ಹಿ ತೈ ಪಿ ನಿಮಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಿರುವುದು
ನಿಮಗೆ ನೆನಪಿರಲಿ.

ಅದು

ಸಂಚಿತ ತೇವಣಿ
ವಿಕಾಸ್ ಕ್ಯಾಶ್ ಸೆರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್
ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವುದೇ ತೇವಣಿ ಯೋಜನೆಯಾಗಿರಬಹುದು
ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಾಳಿನ ಬಾಳಿನ ಭದ್ರತೆಗಾಗಿ
ನೀವಿರುವ ಹೆಜ್ಜೆ ಎಂಬುದು ಸತ್ಯ.

ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್
ತಜ್ಞ ಉಳಿತಾಯ ಯೋಜನೆಗಳ ಕಿರು.

WITH BEST COMPLIMENTS FROM :

ADARSH AGENCIES

LAKSHMIRAM BUILDINGS

M. G. Road, Tumkur-572101 (Karnataka)

Dealers in :

Quality Steel and Wodden Furniture,
Hard-Ware & Electrical Goods

ಬಡವರ ಭವಿಷ್ಯದ ಆಶಾಕಿರಣ ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಪ್ರಜ್ವಲಮಾನ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ದಿನಾಚರಣೆ 1ನೇ ನವೆಂಬರ್ 1982

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ದಿನಾಚರಣೆಯ ಶುಭ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷದ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಲು ಒಂದು ಸದನಕಾರ್ತೆ ಒದಗಿದೆ. ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರೇಮಗಳಲ್ಲೂ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಹುರುಪಿನ ಚಟುವಟಿಕೆ ಎದ್ದುಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ದಲ್ಲಂತೂ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವರವರ ದಕ್ಷ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಮಹತ್ತರ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರಾಮರ್ಶಿಸಿದ ದೇಶದ ಜನಪ್ರಿಯ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಭಾರತದ ಒಂದು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಗತಿದಾಯಕ ರಾಜ್ಯ ಎಂದು ಪ್ರಶಂಸಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಹಿಂದುಳಿದ ಹಾಗೂ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗ ಜನಾಂಗದವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಭದ್ರತೆಗಾಗಿ ಈ ವರ್ಷ ಅನೇಕ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದೆ; ತನ್ಮೂಲಕ ಬಡವರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಆಶಾಕಿರಣವನ್ನು ಬೆಳಗಿಸಿದೆ.

ನೇಗಿಲು ಭಾಗ್ಯ : ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಭೂ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು ನೀಡಿ, ಕೃಷಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಹಾಯ ನೀಡುವುದೇ 'ನೇಗಿಲು ಭಾಗ್ಯ'. ಈ ಹೊಸ ಜಮೀನು ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಜಮೀನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಲು ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಲು, ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲು ಹಾಗೂ ಇತರೇ ವ್ಯವಸಾಯ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಲು ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವನ್ನು ನೀಡಲಿದೆ. "ನೇಗಿಲು ಭಾಗ್ಯ" ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ಈ ವರ್ಷ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದೆ.

ಸಾಗರದೀಪ : ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರಗೊಂಡ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಹರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಬೆತ್ತರಿಗೆ ವಸತಿ, ಆಧುನಿಕ ದೋಣಿಗಳು, ಬಲೆಗಳು, ಮತ್ತಿತರ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಸೂಕ್ತ ಮಾರಾಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದೇ "ಸಾಗರದೀಪ" ಯೋಜನೆಯ ಗುರಿ. ಈ ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ಈ ವರ್ಷ 25 ಲಕ್ಷ ರೂ. ಗಳನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

ಮುನ್ನಡೆ : ನಿರುಪಯೋಗಿ ವಸ್ತುಗಳು ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣದ ಚೂರುಪಾರುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಬಾಕ್ಸೈ ನಡೆಸುವ ನಿಸ್ಸಹಾಯಕ ಕುಟುಂಬಗಳು ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಪಾರ. ಇಂಥ ಕುಟುಂಬಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಜೀವನೋಪಾಯ ಕಲ್ಪಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿದೆ. ಅದೇ "ಮುನ್ನಡೆ" ಯೋಜನೆ. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ಅವರಿಗೆ ಹಣಕಾಸು

ನೆರವು. ಸರ್ಕಾರ, ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ ಹಾಗೂ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಹಾಗೂ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಸಾಲ ನೀಡಲು ಆದೇಶ ನೀಡಿದೆ.

ಆಶಾಕಿರಣ : ಹೆಂಡ ಇಳಿಸುವವರು, ಬೆತ್ತರು, ವ್ಯವಸಾಯ ಕೂಲಿಯಾಳುಗಳು ಮುಂತಾದ ಅಸಂಘಟಿತ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಹಲವಾರು ಶ್ರಮಿಕರು ತಮ್ಮ ದಿನನಿತ್ಯದ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಅಪಾಯ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಇಂಥವರ ಕುಟುಂಬಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿದೆ. ಆಶಾಕಿರಣ ಈ ಕೂಲಿಯಾಳುಗಳು ವೃತ್ತಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದಾಗ ಅಪಘಾತಕ್ಕೀಡಾಗಿ ಅಂಗ ವಿಕಲರಾದರೆ ಅಥವಾ ದುರ್ಮರಣಕ್ಕೀಡಾದಾಗ ಅವರ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಧನವನ್ನು ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೀಗ ಸುಮಾರು 42 ಲಕ್ಷ ಕೂಲಿಯಾಳುಗಳು ನೆಮ್ಮದಿಯ ಉಸಿರು ಬಿಡುವಂತಾಗಿದೆ.

ಚೈತನ್ಯ : ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗದವರ ಬವಣೆಯನ್ನು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ತೊಡೆಯಲು, ಅವರನ್ನು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ನೆರವು ನೀಡುವುದೋದೇ ಪರಿಹಾರ ಮಾರ್ಗ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಚೈತನ್ಯ ಯೋಜನೆ ಒಟ್ಟು 6 ಕೋಟಿ ರೂ. ಗಳ ನೆರವು ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ, ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ವ್ಯಾಪಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಸಹಾಯ ಒದಗಿಸಿ, ಅವರ ಬಾಳ ಆಸರೆಯಾಗಲಿದೆ.

ವಿಶ್ವ ಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನ : ಕರ್ನಾಟಕದ ವರ್ಣರಂಜಿತ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸುವರ್ಣಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ನಾಂದಿ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ವಿಶ್ವ ಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಪರಂಪರೆಯ ಸಾಲಭ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಪಂಚದ ಎಲ್ಲೆಡೆಗೂ ಪರಿಚಯಿಸುವುದೇ ಈ ಮಹಾ ಸಂಗಮದ ಆಶಯ. ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಸುವರ್ಣಾಕ್ಷರಗಳಿಂದ ಬರೆಯಲ್ಪಡುವ ಈ ಕಣ್ವಿನ ತಣಿಸುವ ಘಟನೆಯು ಮೈಭವದ ಮೈಸೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ 1983ನೇ ಜನವರಿ 3 ರಿಂದ 9ರ ವರೆಗೆ ನಡೆಯಲಿದೆ. ಈ ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭದ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ರಂಗಮಂಟಪಗಳನ್ನೂ ನಿರ್ಮಿಸುವುದಲ್ಲದೇ ಮೈಸೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತ ವಸ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸರ್ಕಾರ ಜನಪ್ರಿಯ ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವವರಿಗೆ ಒಟುಕುವಂತೆ ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದೆ.

ಭರಣೆ ಪೂರ್ಣ ಭವಿಷ್ಯದತ್ತ : ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯತ್ತ ದಿಟ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನಿಡುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಾಗರಿಕನಿಗೂ ಉಜ್ವಲ, ಹರ್ಷದಾಯಕ ಭವಿಷ್ಯದತ್ತ ಸಾಗಲು ಇದೊಂದು ಹೆಜ್ಜೆ.

ಪ್ರಕಟಣೆ : ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ವಾರ್ತಾ ಮತ್ತು ಪ್ರಚಾರ ಇಲಾಖೆ.

ಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆಗೆ ಸಹಾಯದ ಡೋಡ್ಡ ಹಸ್ತ

- ★ ನಿಮ್ಮ ಉದ್ದಿಮೆಯು ಎಷ್ಟೇ ಚಿಕ್ಕದಿದ್ದರೂ ನಿಮಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಹಣ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ನಾವು ಸದಾ ಸಿದ್ಧ.
- ★ ತುಮಕೂರು, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಹಾಗೂ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಅತಿ ಚಿಕ್ಕ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮಿಂದ ಅತಿ ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ನೆರವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಕಛೇರಿಯನ್ನು ತೆರೆಯಲಾಗಿದೆ.
- ★ ನಿಮ್ಮ ಉದ್ದಿಮೆಯ ಹಣದ ಅಗತ್ಯ ಕೇವಲ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂ.ಗಳಷ್ಟು ಚಿಕ್ಕದಿರಬಹುದು, ಅಥವಾ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಷ್ಟು ಭಾರಿಯಾಗಿರಬಹುದು. ನಾವು ಅದನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತೇವೆ.
- ★ ಕಡಿಮೆ ಬಡ್ಡಿ ದರ, ಸಾಕಷ್ಟು ವಿರಾಮಾವಧಿಯನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಮರು ಪಾವತಿಯ ಸಮಯ, ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞರಿಗಿಂದೇ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿರುವ ವಿಶೇಷ ಹಾಗೂ ಆಕರ್ಷಕ ಯೋಜನೆಗಳು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪಂಗಡಗಳ, ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಉದ್ಯಮಿಗಳಿಗೆ ಬಡ್ಡಿ ದರದಲ್ಲಿ ರಿಯಾಯಿತಿ ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮುಗಿಲಾಗಿ ಕ್ಷೇಪ್ರಸೇವೆ ಇವು ನಮ್ಮ ನೆರವಿನ ಪೈಪಿಣಿ.

ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳಿಗೆ ಕೆಳಕಂಡವರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ :

ದೂರವಾಣಿ ; 2089

ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ,

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆ,

ಧಾನ್ಯ ವರ್ತಕರ ಸಂಘದ ಕಟ್ಟಡ,

ಜಿ. ಸಿ. ರಸ್ತೆ, ತುಮಕೂರು-೫೭೨೧೦೧.